

Jaarverslag 2017

**Koninklijke Vlaamse Academie van België
voor Wetenschappen en Kunsten**

Koninklijke Vlaamse Academie van België voor Wetenschappen en Kunsten
Paleis der Academiën – Hertogsstraat 1 – 1000 Brussel – België
info@kvab.be – www.kvab.be

26-03-2018

I. INHOUD

I.	Inhoud.....	3
II.	Voorwoord.....	7
III.	Uitgangspunt.....	11
IV.	Activiteiten ontwikkeld binnen het Convenant.....	12
1	Prijzen (KPI 1).....	12
1.1	Laureaat van de Academie.....	12
1.2	Gouden Penning.....	12
1.3	Kernperformantie-indicator.....	12
2	Denkersprogramma (KPI 2).....	13
2.1	Multiculturaliteit.....	13
2.1.1	Situering.....	13
2.1.2	Activiteiten.....	13
2.1.3	Resultaten en impact.....	14
2.2	Transparantie.....	15
2.2.1	Situering.....	15
2.2.2	Activiteiten.....	15
2.2.3	Resultaten en impact.....	16
2.3	Vlaams Denkersprogramma.....	16
2.4	Opgavacties voorbij Denkerscycli.....	17
2.4.1	The Doctoral Space Revisited.....	17
2.4.2	Water en Klimaat.....	17
2.5	Vorbereidingen Denkersprogramma 2018.....	17
2.6	Kernperformantie-indicator.....	17
3	Standpunten (KPI 3).....	18
3.1	Situering.....	18
3.2	Overzicht.....	18
3.3	Inhoudelijke bespreking.....	19
3.3.1	Datawetenschappen en gezondheidszorg.....	19
3.3.2	Privacy in tijden van internet, sociale netwerken en big data.....	20
3.3.3	Iconologie of "La science sans nom".....	20
3.3.4	Europa in de problemen.....	21
3.3.5	Artificiële intelligentie: Naar een vierde industriële revolutie.....	21
3.3.6	Ggo's anno 2018. Tijd voor een grondige herziening.....	21
3.3.7	De deelname van Vlaanderen aan internationale onderzoeksinfrastructuren: uitdagingen en aanbevelingen.....	21
3.3.8	A Symphony of Trees.....	22

3.4	Bekendmaking & impact	22
3.5	(Digitale) Beschikbaarheid Standpunten	24
3.6	Kernperformantie-indicator	24
4	Nationaal Biografisch Woordenboek (KPI 4)	25
4.1	Activiteiten	25
4.2	Kernperformantie-indicator	26
5	Bilaterale uitwisselingen (KPI 5)	26
5.1	Zendingen van Vlaamse wetenschappers	26
5.2	Bezoeken van buitenlandse wetenschappers	27
5.3	Kernperformantie-indicator	28
6	Samenvatting met betrekking tot Kernperformantie-indicatoren	29
7	Genootschapswerking	30
7.1	Klassenwerking: een jaar in vogelvlucht	30
7.1.1	Klasse Natuurwetenschappen	30
7.1.2	Klasse Menswetenschappen	31
7.1.3	Klasse Kunsten	32
7.1.4	Klasse Technische Wetenschappen	32
7.2	Klassenoverschrijdende initiatieven	34
7.3	Permanente commissies en werkgroepen	34
7.3.1	Cohiwet	34
7.3.2	Reflectiegroep Energie	35
7.3.3	Wetenschappelijke redactieraden	35
8	Jonge Academie	36
9	Onderscheidingen Wetenschapscommunicatie	38
10	VCWI	38
11	Academisch Cultureel Forum	40
12	Ondersteuning aan externe evenementen	42
13	Coördinatie binnen RASAB	42
13.1	Nationale Comités	42
13.1.1	Activiteiten	43
13.2	Deelname aan internationale samenwerkingen	43
13.2.1	EASAC	43
13.2.2	ICSU	43
13.2.3	CAETS	43
13.2.4	ALLEA	43
13.2.5	SAPEA	44
13.2.6	Samenwerking tussen federaties	44
14	BACAS	44
V.	Activiteiten ontwikkeld buiten het Convenant	46

15	Contactfora.....	46
16	Publicaties.....	47
16.1	Collectanea Hellenistica KVAB	47
16.2	Corpus Catalogorum Belgii.....	47
16.3	Verhandelingen van de KVAB, Nieuwe Reeks	47
17	VLAST.....	47
18	Wetenschappelijke Prijzen	48
18.1	Fondsprijzen	48
18.2	Frans Van Cauwelaertprijs.....	48
18.3	Vlaamse Wetenschappelijke Stichting	49
VI.	Bestuurlijke, organisatorische en financiële aspecten.....	50
19	Bestuurlijke en organisatorische wijzigingen	50
20	Financieel overzicht	50
21	Organisatieontwikkelingsplan	51
22	Website en databeheer	51
23	Communicatie	52
23.1	Pers en sociale media.....	52
23.2	Digitale communicatie	53
23.3	Academieberichten.....	53
VII.	Bijlagen	55
I.	Inhoud.....	55
II.	Activiteiten ontwikkeld binnen het Convenant	56
1	Prijzen (KPI 1)	56
2	Denkersprogramma (KPI 2).....	56
2.1	Evenementen DP Multiculturaliteit.....	56
2.2	Evenementen DP Transparantie	56
2.3	Evenementen Vlaams DP.....	57
3	Standpunten (KPI 3).....	57
4	Genootschapswerking	59
4.1	Benoeming nieuwe leden.....	59
4.2	Samenstelling Klassen	60
4.3	Samenstelling Raad van Bestuur.....	66
4.1	Klassenvergaderingen	67
4.2	Gezamenlijke vergaderingen.....	68
4.3	Algemene vergaderingen	69
4.4	Permanente commissies en werkgroepen.....	69
4.4.1	Reflectiegroep Energie	69
5	Jonge Academie	69
6	Onderscheiding Wetenschapscommunicatie.....	69

7	VCWI	70
8	Academisch Cultureel Forum.....	70
9	Ondersteuning aan externe evenementen	71
10	Coördinatie binnen RASAB	75
10.1	Nationale Comités.....	75
10.2	Deelname aan internationale samenwerkingen	76
III.	Activiteiten ontwikkeld buiten het Convenant	78
11	Contactfora.....	78
12	VLAST.....	79
13	Wetenschappelijke Prijzen	79
IV.	Bestuurlijke en organisatorische aspecten.....	80
14	Vergaderingen van Bureau en Raad van Bestuur	80
15	Mediarespons	81
V.	Jaarverslag Jonge Academie 2017	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.

II. VOORWOORD

In 2017 hebben we gelukkig geen wissels gekend bij de staf wat mooi meegenomen was in een druk jaar. Een druk jaar is niet ongebruikelijk maar het was ook een jaar van onzekerheid en spanning. We werden in 2017 immers geëvalueerd door de overheid. Hiervoor had EWI het evaluatiebureau "Technopolis nv" ingeschakeld. In 2016 hadden we, in voorbereiding hiervan, een grote ledenbevraging georganiseerd en een resem documenten geproduceerd. Nu werden wij, samen met heel wat externe organisaties, geïnterviewd teneinde na te gaan of we goed bezig zijn. Het rapport was positief, wat een goede start betekende voor de convenantbesprekingen in het najaar. Het vertrouwen dat het evaluatiebureau en de overheid hebben in de Academie vertaalt zich, in het nieuwe convenant, onder meer in een lichte stijging van onze subsidie die zal toelaten om de staf met 1,5 tot 2 leden uit te breiden. Laat me toe om EWI te bedanken voor de constructieve manier waarmee de besprekingen gevoerd werden.

Een uitbreiding van de staf is geen overbodige luxe. Het zou toelaten om invulling te geven aan een degelijk en uitvoerig Communicatieplan en om een nog betere ondersteuning te bieden aan de vele initiatieven die onze leden nemen. Laat er ons enkele van overlopen.

Binnen het Denkersprogramma heeft de Klasse van de Menswetenschappen, onder leiding van Marie-Claire Foblets, Ron Lesthaeghe en Godelieve Laureys, een cyclus ontwikkeld rond het brandend actuele en politiek uitzonderlijk gevoelige thema van de multiculturele samenleving: "Multiculturalism. How can society deal with it?" Als buitenlandse Denkers werden de professoren Tariq Modood en Frank Bovenkerk uitgenodigd. De eerste is directeur van het Research Centre for the Study of Ethnicity and Citizenship aan Bristol University, de tweede is cultureel antropoloog en criminoloog aan de Universiteit Utrecht.

De focus van het programma werd gelegd op meervoudige identiteiten in conflict en in harmonie met als belangrijke aspecten 'Multiculturalisme in scholen' en 'Culturele diversiteit in criminaliteit'.

Beide Denkers hebben rondetafelgesprekken gevoerd in Vlaamse universiteiten en hebben in de Academie ontmoetingen gehad met op de praktijk gerichte deskundigen. Op 23 juni stelden zij hun voorlopige conclusies voor aan het publiek met ruimte voor feedback en debat. De voorstelling van hun definitieve rapport vond plaats op 18 december.

"Transparantie" was het thema van de tweede Denkerscyclus dit jaar, geïnitieerd vanuit de Klasse van de Kunsten onder leiding van Bart Verschaffel. De Denker was Emmanuel Alloa, filosoof en cultureel theoreticus van de Universiteit van St. Gallen. Het doel bestond erin een publiek debat te voeren over de grenzen van transparantie. Wat onthult transparantie en wat verhult transparantie? Leidt evolutie in de richting van meer transparantie naar een meer open en kritische samenleving of dreigt het gevaar dat meer transparantie net leidt tot een samenleving die terugplooit op zichzelf? In september werd een besloten seminarie met experts georganiseerd wat de nodige input gaf voor het tweedaags slotcongres dat plaatsvond op 11 en 12 december.

Dit jaar werden ook reeds voorbereidingen getroffen voor de Denkerscycli van volgend jaar. De Klasse Technische Wetenschappen zal olv. Jan Delcour en Paula Moldenaers werken rond het thema "voeding" met als Denkers Margaret Bath, EIT Food en gewezen senior vice-president research, quality & technology van the Kellogg Company en Tiny Van Boekel van de Universiteit Wageningen. Twee rondetafelgesprekken met tal van experts vonden reeds plaats begin november teneinde het onderwerp te preciseren en concretiseren.

De Klasse Natuurwetenschappen neemt samen met buitenlands lid en Denker Walter Van Doninck het initiatief voor een reflectie omtrent de rol en impact van CERN voor België, en in het bijzonder voor Vlaanderen.

Dit jaar kwamen weer acht Standpunten tot stand, rapporten van de Academie met gefundeerde analyses en beleidsaanbevelingen en van een aantal Standpunten verschenen dit jaar ook vertalingen in het Engels.

In het licht van een optimale verspreiding van de Standpunten van eind 2016 en begin 2017 werden in 2017 een aantal activiteiten georganiseerd.

Het Standpunt "Naar een inclusieve robotsamenleving" gaf aanleiding tot het opiniestuk "De robot zal u niet opeten". Hiermee reageerden de auteurs van het Standpunt op wat er regelmatig in de pers verschijnt over de gevreesde impact van robotisering en automatisering op de samenleving. De auteurs stelden hun bevindingen ook voor op het kabinet van minister Muylers.

De aanbevelingen die voortvloeiden uit de Denkerscyclus "Water en Klimaat" van 2016 werden geformuleerd in het Standpunt "Vlaanderen wijs met water". Deze publicatie kon op heel wat interesse rekenen vanwege het beleid. De auteurs werden uitgenodigd om het Standpunt toe te lichten op de kabinetten van minister Bourgeois, minister Schauvliege en de voorzitter van de Klimaatcommissie Jan Peumans.

De verschijning van het Standpunt "Gezondheidszorg in evolutie" gaf meteen aanleiding tot reactie in diverse media. De discussie werd na de zomer ook ten gronde gevoerd tijdens een publieksevenement. De sector was vertegenwoordigd met sterke afvaardiging van onder meer de FOD Volksgezondheid, de ziekenfondsen en het RIZIV.

Maatschappelijk debat over een Standpunt kan ook plaatsvinden vóór de publicatie volledig afgewerkt is. De toekomst van artificiële intelligentie in Vlaanderen en Europa is een onderwerp dat prangend actueel is. Dit bewees ook de druk bijgewoonde studiedag die hierover werd ingericht in de aanloop van het werk van de studiegroep. De finale publicatie met aanbevelingen wordt begin 2018 verwacht. De tekst is goedgekeurd voor publicatie.

Staatssecretaris voor privacy Philippe De Backer reageerde positief op het Standpunt "Privacy in tijden van internet, sociale netwerken en big data" tijdens de voorstelling ervan in november. Op zijn tournee langs de Vlaamse secundaire scholen geeft de staatssecretaris het Standpunt mee aan de directies. De publicatie bevat belangrijke aanbevelingen gericht op digitale geletterdheid. Het Standpunt zal ook in het Engels vertaald worden gezien de scope van de aanbevelingen de situatie in Vlaanderen overstijgt.

Het Standpunt "Datawetenschappen en gezondheidszorg" kwam tot stand in samenwerking met de KAGB. Het werd toegezonden naar alle Vlaamse ziekenhuizen en betrokken beleidsmakers. Over het evenwicht tussen bescherming van persoonsgegevens enerzijds en het creëren van kansen voor onderzoek en productontwikkeling anderzijds zal in 2018 een debat worden georganiseerd.

In de schoot van de Reflectiegroep Energie verscheen het Standpunt "De eindgebruiker centraal in de energietransitie". De energietransitie noopt de sector tot het uitwerken van nieuwe marktmodellen. In de lente werd het debat hieromtrent ingericht. Het Standpunt werd naar het Engels vertaald en de presentatie van deze tekst op een publieksevenement in november richtte zich op de Europese energiemarkt.

Ook in 2018 verwachten we impact te hebben met verschillende Standpunten die eind dit jaar tot stand zijn gekomen en waaromtrent we volgend jaar evenementen zullen organiseren.

De lentecyclus had dit jaar als thema "Europa, ons vaderland?". Weerom een interessant en gesmaakt programma van drie namiddagen omtrent het ontstaan en de belangrijkste verwezenlijkingen van de Europese unie. De sprekers waren invloedrijke spelers op het Europese forum die uit eerste hand konden vertellen hoe belangrijke stappen genomen werden en in welke context dit gebeurde. Karel De Gucht gaf de eerste voordracht terwijl Herman Van Rompuy de reeks afsloot.

Delicate onderwerpen, zoals de Brexit, werden niet uit de weg gegaan. Laat me toe om Marc Maresceau en Mark Eyskens te bedanken voor deze prachtige organisatie.

Brexit zal er natuurlijk niet toe leiden dat er voortaan minder behoefte is aan contact en samenwerking tussen wetenschappers van het vasteland en van de Britse eilanden, maar het zal het proces wel bemoeilijken. In elk geval is er in 2017 een samenwerkingsakkoord ondertekend tussen de KVAB en de Royal Society of Edinburgh. Zoals in al onze bilaterale akkoorden zullen we financiële middelen voorzien voor korte uitwisselingen maar in dit akkoord slaan we ook resoluut een nieuwe weg in die we al hadden voorzien in onze internationaliseringstrategie 2018-2022. We gaan namelijk ook gemeenschappelijk evenementen organiseren rond thema's die de interesse genieten van beide academies, startend in de lente van 2018.

In het kader van onze versterkte aandacht voor internationalisering mag zeker vermeld worden dat we intensief meewerken aan Europese koepels van academies, zoals EASAC en ALLEA, zowel op het niveau van organisatie als bij de productie van standpunten en rapporten. Hetzelfde gebeurt in het kader van het Science Advice Mechanism (SAM) van de EU, binnen het luik SAPEA (Science Advice for Policy by European Academies), dat georganiseerd wordt door de Europese academies. Verschillende van onze leden hebben intensief meegewerkt aan de vele werkgroepen die de rapporten voorbereiden.

De Jonge Academie bestaat nu bijna vijf jaar en telt 73 jonge toponderzoekers en -kunstenaars met een eigen kijk op maatschappij, wetenschap, kunst en beleid. De JA zet actuele thema's op de agenda, via publicaties en evenementen. Het Magazine Maja van maart was gewijd aan wetenschap en kunst in de publieke ruimte. Een druk bijgewoond evenement deze zomer kaartte de problemen aan die gevluchte wetenschappers, aspirant-studenten en kunstenaars ondervinden, o.a. aan Belgische universiteiten. Dit najaar ging de focus naar Open Science, met een ander dagevenement, samen met EWI georganiseerd. De Jonge Academie bracht wetenschap in de media dankzij samenwerking met Werner Trio op Klara en recent nog met de "Week van het Weten" in De Standaard. Tot slot waren ze ook een cruciale partner in het oprichten van de nieuwe "Universiteit van Vlaanderen", een platform met videopresentaties over wetenschappelijke onderwerpen gericht naar het brede publiek.

De Vlaamse Commissie voor Wetenschappelijke Integriteit werd in 2017 vier jaar en dat werd gevierd met een interuniversitair dagsymposium. Voortaan buigt een vernieuwde commissie, met enkele nieuwe leden, zich over klachtendossiers inzake wetenschapsfraude. In 2017 ontving de VCWI zeven tweedeadviesaanvragen. Achttien Vlaamse instellingen die onderzoekers tewerkstellen, zoals de universiteiten, erkennen de adviesbevoegdheid van de VCWI. In 2017 volgden erkenningen van het Vlaams Instituut voor de Zee en de Plantentuin in Meise.

De nieuwe website van de KVAB werd publiek beschikbaar gesteld op 8 mei, na een lange en intensieve voorbereiding. Op allerlei niveaus werd ook gewerkt aan een Engelstalige website van de KVAB die normaliter beschikbaar komt eind februari 2018. Er is overgegaan tot een aansluiting op Belnet en de aanschaf van een nieuwe server, waarmee de efficiëntie van de elektronische communicatie substantieel verbetert.

Deze opsomming van activiteiten en resultaten is zeker niet exhaustief. Voor een volledig en meer gedetailleerd overzicht verwijs ik naar de rest van dit jaarverslag, waaruit o.a. blijkt dat we ook in 2017 voldoen aan de vereisten zoals omschreven in het convenant.

Het boekjaar 2017 wordt afgesloten met een positief saldo, dankzij de financiële inbreng van de Nationale Loterij ter ondersteuning van de Jonge Academie, andere meevallende inkomsten buiten convenant en een relatief lage kost van een aantal activiteiten waarvan de kostprijs sterk afhankelijk is van externe factoren.

Tot slot wil ik de staf bedanken voor hun inzet in 2017, alsook alle leden en niet-leden die hebben meegewerkt aan de vele initiatieven van de Academie.

Freddy Dumortier
vast secretaris
12 februari 2018

III. UITGANGSPUNT

Het Convenant 2013-2017 formuleert een aantal strategische en operationele doelstellingen en vraagt dat de Academie activiteiten ontwikkelt aangaande de volgende doelstellingen:

- Vooraanstaand forum voor Vlaamse wetenschappers en kunstenaars.
 - Genootschapswerking
 - **Prijzen (KPI 1)**
- Voeden van het maatschappelijk debat rond belangrijke maatschappelijke uitdagingen.
 - **Denkersprogramma (KPI 2)**
 - **Standpunten (KPI 3)** en het **Nationaal Biografisch Woordenboek (KPI 4)**
 - Logistieke ondersteuning aan externe evenementen
- Bevorderen van de internationale netwerking en uitstraling van Vlaanderen.
 - **Wetenschappelijke uitwisselingen (KPI 5)**
 - Coördinatie van de Nationale Comités
 - Deelname aan internationale samenwerkingen

In de volgende hoofdstukken wordt een overzicht gegeven. Lijsten van evenementen en/of activiteiten worden in de bijlagen opgenomen.

Naast deze doelstellingen vraagt het convenant ook enkele aanvullende engagements. Deze worden besproken in de desbetreffende hoofdstukken.

IV. ACTIVITEITEN ONTWIKKELD BINNEN HET CONVENANT

IV.a. OPERATIONELE DOELSTELLINGEN MET KPI

1 Prijzen (KPI 1)

1.1 Laureaat van de Academie

De Academie heeft in 2017 in elk van de vier Klassen een prijs van €10.000 uitgereikt aan een excellente jonge Vlaamse onderzoeker of kunstenaar. Het gaat om onderstaande personen:

- o Laureaat Natuurwetenschappen: Mo Lamkanfi (UGent, immunologie)
- o Laureaat Menswetenschappen (cat. cultuurwetenschappen): Koen De Temmerman (UGent, klassieke letterkunde)
- o Laureaat Kunsten (cat. kunstwetenschappen, kunstkritiek en musicologie): Vlad Ionescu (UHasselt, kunstwetenschappen)
- o Laureaat Technische Wetenschappen: Marian Verhelst (KU Leuven, micro-elektronica)

1.2 Gouden Penning

De Gouden Penning wordt jaarlijks uitgereikt aan een persoonlijkheid die voor het brede publiek een belangrijke bijdrage heeft geleverd tot de aanmoediging en de verspreiding van de wetenschap of van de kunsten. Op voordracht van de vier Klassen werd de Gouden Penning 2017 toegekend aan Frits van Oostrom. Frits van Oostrom is neerlandicus-mediëvist en hoogleraar te Utrecht. Naast zijn wetenschappelijke excellentie heeft Van Oostrom steeds uiting gegeven aan een sterke drang tot outreach naar een breed publiek. "Zelden heeft een literator de oude Vlaamse Letterkunde met zoveel deskundigheid en waardering beschreven als Frits van Oostrom", aldus KVAB-voorzitter Joos Vandewalle, "Hij deed dit met een keizerlijk Nederlands in zijn boeken over de Nederlandstalige letterkunde door de Middeleeuwen heen." Van Oostrom is de eerste Nederlander die de Gouden Penning in ontvangst nam.

1.3 Kernprestatie-indicator

Er werden in 2017 vier Laureaten van de Academie bekroond, waaraan een bedrag van €10.000 verbonden is.

In 2017 werd de Gouden Penning uitgereikt.

2 Denkersprogramma (KPI 2)

2.1 Multiculturaliteit

2.1.1 Situering

De Klasse van de Menswetenschappen nam in 2017, onder leiding van Marie-Claire Foblets, Ron Lesthaeghe en Koenraad Matthys, het initiatief om een Denkerscyclus te ontwikkelen rond het thema 'Multiculturalism: How can society deal with it?'. Hiermee nam de KVAB een brandend actueel en bijzonder geladen onderwerp als studieobject. Deze problematiek situeert zich immers tegen de achtergrond van een demografisch steeds meer heterogene westerse wereld, in het bijzonder in Europa.

Als buitenlandse experts werden de professoren Tariq Modood en Frank Bovenkerk uitgenodigd. Tariq Modood is een Britse autoriteit inzake etnische minderheden. Hij is Professor of Sociology, Politics and Public Policy aan de University of Bristol. Modood is tevens founding Director of the Centre for the Study of Ethnicity and Citizenship. Frank Bovenkerk is een Nederlands cultureel antropoloog en criminoloog. Hij is als professor emeritus verbonden aan het Willem Pompe Instituut, het criminologisch en strafrechtelijk instituut van de Universiteit Utrecht. Sinds 2009 is hij bijzonder hoogleraar radicaliseringsstudies aan de FORUM Frank J. Bujs leerstoel van de Universiteit van Amsterdam.

De focus van deze Denkerscyclus werd gelegd op meervoudige identiteiten in conflict en in harmonie en nam daarbij volgende deelaspecten onder de loep: 'Multiculturalisme in scholen' en 'Culturele diversiteit en criminaliteit'. De diversiteit in expertise van de leden van de Klasse van de Menswetenschappen maakt dat deze problematiek vanuit verschillende invalshoeken kon bestudeerd worden: sociologisch, demografisch, juridisch, cultureel psychologisch, taalkundig, ...

De coördinatie en wetenschappelijke leiding van het programma berustte bij de Stuurgroep die als volgt werd samengesteld:

- o Marie-Claire Foblets (KMW, KU Leuven)
- o Ron Lesthaeghe (KMW, VUB)
- o Koen Matthijs (KMW, KU Leuven)
- o Jaak Billiet (KMW, KU Leuven)
- o Herman De Dijn (KMW, KU Leuven)
- o Godelieve Laureys (KMW, UGent)
- o Batja Mesquita (KMW, KU Leuven)
- o Karel Velle (KMW, UGent)
- o Kristiaan Versluys (KMW, UGent)

2.1.2 Activiteiten

Een eerste verkennende vergadering met de Stuurgroep vond reeds plaats in 2016 waar beide Denkers werden bekend gemaakt met de formule van het Denkersprogramma en waarbij beslist werd te focussen op twee thema's die nauw aansluiten bij hun expertise. Naar aanleiding van dit overleg hebben zij een gezamenlijke conceptnota uitgewerkt die als belangrijk uitgangspunt diende voor de gespreksrondes die volgden.

Van 16 tot en met 18 januari 2017 verbleven beide Denkers in België voor een eerste Fact Finding. Er vonden site visits plaats aan de universiteiten van Leuven, Gent, Antwerpen en Brussel waar ze van gedachten wisselden met Vlaamse onderzoekers uit diverse disciplines teneinde een beeld te krijgen van de Vlaamse onderzoeksagenda. Deze bezoeken hebben de Denkers toegelaten om een zicht te krijgen op de stand van het wetenschappelijk onderzoek in Vlaanderen met betrekking tot de multiculturele samenleving.

Een tweede Fact Finding vond plaats in Brussel op 17 en 18 maart 2017. Drie besloten rondetafels werden georganiseerd rond de thema's 'identiteit', 'het schoolwezen' en 'vraagstukken van

ordehandhaving (zowel in Vlaanderen als in Brussel)'. Tal van op de praktijk gerichte deskundigen namen hieraan deel en waren bereid getuigenissen af te leggen. Zo waren naast de onderzoeksinstellingen van de universiteiten ook o.m. vertegenwoordigers van UNIA, Minderhedenforum, Afrika Platform, Museum Midden-Afrika Tervuren, Gemeenschapsonderwijs GO, Katholiek onderwijs en de gemeente Molenbeek aanwezig op één van de drie gesprekken.

Daarnaast hebben beide Denkers elkaar tussendoor ook meermaals in Bristol getroffen en werden tal van ad hoc gesprekken gevoerd.

Op vrijdag 23 juni 2017 werd een slotsymposium georganiseerd in de Academie waarop een eerste versie van het rapport van de Denkers ter discussie werd voorgelegd aan enkele respondenten en vervolgens aan het brede publiek. Tijdens elk van de drie sessies gaven de Denkers eerst toelichting bij hun visie, gevolgd door de reactie van een viertal Vlaamse respondenten. Onder de respondenten waren o.m. de academische wereld met enkele onderzoeksinstellingen, het Vlaams agentschap voor Integratie, de Scholengemeenschap GO, het Katholiek onderwijs en de gemeente Molenbeek vertegenwoordigd. Nadien werd het publiek, dat met 120 deelnemers vrij talrijk aanwezig was, in de discussie betrokken.

De resultaten van deze interactie werden meegenomen en uiteindelijk gebundeld in het finale rapport van de Denkers. Dit rapport werd gepubliceerd in de reeks Standpunten van de Academie onder de titel "Multiculturalism: How can society deal with it? – A Thinking Exercise in Flanders" en werd voorgesteld in de Academie op maandag 18 december 2017 in aanwezigheid van Tariq Modood en Frank Bovenkerk.

2.1.3 Resultaten en impact

2.1.3.1 Nieuwe ideeën

Het doel van het slotsymposium was enerzijds terug te koppelen naar de verschillende experten met wie de Denkers reeds ontmoetingen hebben gehad, en anderzijds om nuttige input te krijgen van een reeks andere deskundigen die bekend zijn met de problematiek. Aan de hand van deze interacties konden zij een definitief rapport neerleggen dat nauw aansluit bij de maatschappelijke realiteit van de Vlaamse samenleving, wat op zijn beurt de garanties moet verhogen dat de beleidsvoorstellen die worden geformuleerd ook effectief een antwoord kunnen zijn op de reële vraagstukken van de multiculturele samenleving vandaag in Brussel en Vlaanderen. Voor het extensieve verslag van de Denkers en hun conclusies wordt verwezen naar de eindrapportering en in het bijzonder naar de publicatie van het finale rapport.

Het was meteen duidelijk dat het thema van de multiculturele samenleving in Vlaanderen voor één enkele Denkerscyclus veel te uitvoerig zou zijn om op een exhaustieve manier te behandelen. Vandaar het voornemen van de Stuurgroep, en in het bijzonder van de Klasse Menswetenschappen, om ook in de komende jaren blijvend aandacht te besteden aan deze problematiek. Een Standpunt in de reeks van de Academie behoort alvast tot de mogelijkheden.

2.1.3.2 Communicatie

De activiteiten van het Denkersprogramma werden aangekondigd op de website van de KVAB, de LinkedIn-pagina en de Facebook-pagina van de KVAB, in de Academieberichten en op de websites van partnerorganisaties. Alle programma's en bijhorende papers van deze cyclus zijn eveneens terug te vinden op de website van de KVAB.

De aankondiging en uitnodigingen voor het slotcongres werden elektronisch verstuurd naar meer dan 3000 geadresseerden, een persbericht werd uitgestuurd naar onze mediacontacten.

Naar aanleiding van deze Denkerscyclus is er voor, tijdens en na het symposium van juni en de voorstelling van het finale rapport in december getweet door KVAB en aanwezigen met tagging van @_KVAB. De discussie werd duidelijk 'verdergezet' op dit sociale kanaal.

Er is een artikel verschenen over deze Denkerscyclus in de Academieberichten nr. 65, 2017, p. 6. Zie ook het persoverzicht in bijlage.

Voor een meer uitvoerige beschrijving van dit programma, presentaties en brochure van het slotcongres verwijzen we naar de eindrapportering van de Denkerscyclus Multiculturaliteit.

2.2 Transparantie

2.2.1 Situering

Transparantie is de consensus van onze tijd. In zowat ieder debat dat vandaag gevoerd wordt, klinkt de roep voor meer transparantie - of het nu gaat over publiek bestuur, de financiële markten, zakelijk management, lobbying, civiele bescherming, open space kantoren, big data, open source software enz., in al deze uiteenlopende domeinen wordt algemeen geacht dat een grotere transparantie leidt tot betere resultaten. In een samenleving die openheid van informatie en verantwoordelijkheid van alle actoren hoog in het vaandel draagt, wordt transparantie aanzien als het wondermiddel bij uitstek waarmee iedere bezorgde burger institutionele rechtvaardigheid kan eisen en verduisteringspraktijken, fraude of omkoperij een halt kan toeroepen.

Met deze Denkerscyclus, op initiatief van de Klasse van de Kunsten, wil de KVAB bijdragen tot het publieke debat over de grenzen van transparantie. Wat onthult transparantie? Wat verhuult transparantie? Wat kunnen inzichten vanuit de kunsten en het spel van zichtbaar/onzichtbaar ons bijleren over de inherente logica van transparantie en bemiddeling? Is de evolutie in de richting van meer transparantie een evolutie naar een meer open en kritische samenleving of dreigt het gevaar dat meer transparantie net leidt tot een samenleving die terugplooit op zichzelf?

Als internationaal expert werd Emmanuel Alloa, filosoof en cultureel theoreticus aan de Universiteit van St. Gallen (Zwitserland), bereid gevonden mee te denken over deze problematiek. Alloa is onderzoeksdirecteur aan de School of Humanities and Social Sciences van de Universiteit van St. Gallen en was gastprofessor in onder meer Amerika, Brazilië, Mexico, Frankrijk en Oostenrijk.

Het wetenschappelijk comité bestond uit de Denker, Bart Verschaffel (UGent) en Herman Parret (KU Leuven).

2.2.2 Activiteiten

Op 22 september 2017 werd een besloten seminarie georganiseerd waarbij het thema breed geëxploreerd werd, met een bijzondere nadruk op de esthetica en de visuele kunsten. De verschillende bijdragen en casestudies uit de architectuur, fotografie, film, maar ook het wetenschappelijk onderzoeksbeleid en de studie van religieuze praktijken brachten parallelle inzichten naar voor.

Het seminarie diende als voorbereiding voor het publieke slotsymposium 'The Limits of Transparency – What does Transparency show? What does Transparency hide?', dat plaatsvond in het Paleis der Academiën op 11 en 12 december 2017. Naast de esthetische vraagstelling werd vooral aandacht besteed aan de maatschappelijke effecten van de verwachting van transparantie. Emmanuel Alloa gaf er een zeer gesmaakte keynote lezing, gevolgd door een reactie van Philippe Van Parijs (UCL). Naast lezingen van John Pitseys (UCL), Antoinette Rouvroy (FNRS, Université de Namur) en Herman Parret (KU Leuven) waren er tal van internationale bijdragen waaronder David Heald (The Adam Smith Business School, University of Glasgow), Dorota Mokrosinska (Leiden University), Antonio Somaini (Université Sorbonne Nouvelle – Paris 3), Sara Guindani (Fondation Maison des Sciences de l'Homme

– Université Paris 8), Patrick Vandermeersch (Groningen University) en Christophe van Gerrewey (EPFL Lausanne). Het symposium werd afgesloten met een 'artist' talk van de wereldbekende beeldend kunstenaar Thomas Hirschhorn.

2.2.3 Resultaten en impact

2.2.3.1 Nieuwe ideeën

Uit de bijdragen van het besloten seminarie kwam duidelijk naar voor hoe welbepaalde, specifieke vormen van transparantie worden gefabriceerd binnen een maatschappelijke context en hoe zij elk hun eigen schaduw afwerpen en een eigen soort opaciteit produceren en verhullen. Het interessante aan deze artistieke reflecties is dat ze zelden gebiologeerd zijn door de transparantie als effect – tenzij als Orwelliaanse nachtmerrie – maar, allicht omdat ze dichterbij de letterlijkheid van de transparantie en de oorsprong van de metafoer werken, veeleer net de ondoorzichtigheid beseffen en thematiseren.

Voor het extensieve verslag van de Denker en zijn conclusies wordt verwezen naar de eindrapportering.

Verder zal getracht worden om de bijdragen van het slotsymposium te bundelen en te publiceren in de reeks Verhandelingen van de Academie.

2.2.3.2 Communicatie

De activiteiten van het Denkersprogramma werden aangekondigd op de website van de KVAB, de LinkedIn-pagina en de Facebook-pagina van de KVAB, in de Academieberichten en op de websites van partnerorganisaties. Alle programma's en bijhorende papers van deze cyclus zijn eveneens terug te vinden op de website van de KVAB.

De aankondiging en uitnodigingen voor het slotcongres werden elektronisch verstuurd naar meer dan 3000 geadresseerden, een persbericht werd uitgestuurd naar onze media-contacten.

Er is een artikel verschenen over deze Denkerscyclus in de Academieberichten nr. 67, 2017, p. 4-5. Zie ook het persoverzicht in bijlage.

Voor een meer uitvoerige beschrijving van dit programma, presentaties en brochure van het slotcongres verwijzen we naar de eindrapportering van de Denkerscyclus Transparantie.

2.3 Vlaams Denkersprogramma

Binnen de internationaliseringsstrategie van de Academie is eveneens de uitwerking van een Vlaams Denkersprogramma opgenomen. De bedoeling hierbij is om, specifiek gericht op de EU stakeholders in Brussel, voort te bouwen op degelijk uitgewerkte projecten waaraan leden van de Academie intensief hebben meegewerkt. In 2017 werd onder leiding van Ivo Van Vaerenbergh, voorzitter van de Reflectiegroep Energie en lid van de Klasse Technische Wetenschappen, aan een dergelijk Vlaams programma vorm gegeven.

Het internationaal symposium dat doorging op 29 november kwam er naar aanleiding van het KVAB-Standpunt 'De eindgebruiker centraal in de energietransitie', een initiatief van de Reflectiegroep Energie in samenwerking met EnergyVille en voorgezeten door Ronnie Belmans. Dit document brengt belangrijke technologische en organisatorische evoluties in de energiesector in kaart en bespreekt concrete scenario's met aanbevelingen om de energietransitie zo efficiënt mogelijk te laten verlopen. De focus ligt daarbij op de kleine eindgebruiker en hoe hij een wisselwerking aangaat met de spelers in het systeem. De Engelse vertaling van dit Standpunt zorgde ervoor dat de inhoud kon gevaloriseerd en voorgesteld worden aan de Europese aanwezigheid in Brussel. Belangrijke spelers op de markt werden in het programma vertegenwoordigd door o.m. Olivier Hersent (Actility Benelux), James

Matthys-Donnadieu (ELIA) en Ronnie Belmans (Energyville) die de meest recente ontwikkelingen en opportuniteiten op het gebied van energie kwamen voorstellen. Na de lezingen was er ruimte voor debat en een afsluitende netwerkreceptie.

De volledige programmabrochure en de presentaties zijn raadpleegbaar op de website van KVAB.

2.4 Opvolgacties voorbij Denkerscycli

2.4.1 The Doctoral Space Revisited

- Op 22 april 2017 overleed Jean-Pierre Henriët, coördinator van de Denkerscyclus The Doctoral Space Revisited en tevens initiator van het Vlaams Denkersprogramma 'Small to Medium-Sized Nations in International Collaborative Science'. Voortbouwend op zijn werk rond internationale samenwerking en in zijn nagedachtenis werd gedurende 2017 samen met de stuurgroep het Standpunt "Mijlpalen in internationale wetenschappelijke samenwerking" gefinaliseerd en zal als addendum gevoegd worden bij het Standpunt van Christoffel Waelkens over "Deelname van Vlaanderen aan grote internationale onderzoeksinfrastructuren: uitdagingen en aanbevelingen." De voorstelling ervan zal plaatsvinden op 8 juni 2018.

2.4.2 Water en Klimaat

- In opvolging van de Denkerscyclus Water en Klimaat heeft de Expertengroep in 2017 een Standpunt van de Academie uitgewerkt en gepubliceerd onder de titel: "Vlaanderen wijs met water: Waterbeleid in transitie". In dit Standpunt worden concrete actiepunten voor een veerkrachtig beleid met betrekking tot waterbeheersing en -voorziening verder uitgewerkt. Het kwam tot stand na uitvoerig overleg met de hele watersector en de beleidsstructuren en nodigt uit tot creatief denken over 'water in Vlaanderen' met het oog op de transitie naar een toekomstgericht waterbeheer.

- De publicatie van het Standpunt kon op heel wat interesse rekenen vanwege het beleid. De auteurs werden uitgenodigd om het Standpunt toe te lichten op de kabinetten van minister Bourgeois, minister Schauvliege en de voorzitter van de Klimaatcommissie Jan Peumans.

2.5 Voorbereidingen Denkersprogramma 2018

- De Klasse Technische Wetenschappen zal onder leiding van Jan Delcour en Paula Moldenaers werken rond het thema 'voeding' met als Denkers Margaret Bath (EIT Food, Kellogg Company) en Tiny Van Boekel (Universiteit Wageningen). Twee rondetafelgesprekken met telkens een twintigtal experts vonden reeds plaats op 7 en 10 november 2017 zodoende het onderwerp voldoende af te bakenen.

- Eind 2017 werden de krijtlijnen uitgezet voor een programma rond 'Vlaanderen, België en CERN', een initiatief van de Klasse Natuurwetenschappen samen met buitenlands lid en Denker Walter Van Doninck. Het doel is een reflectie omtrent de rol en impact van CERN voor België, en in het bijzonder voor Vlaanderen.

2.6 Kernperformantie-indicator

Er werden in 2017 twee Denkerscycli ontwikkeld en voltooid.

3 Standpunten (KPI 3)

3.1 Situering

De reeks Standpunten wordt in het convenant als volgt omschreven: 'de publicatiereeks van de Academie waarin zij gefundeerde informatie verschaft over ontwikkelingen die op langere termijn de samenleving beïnvloeden, waarbij zij tijdig kan wijzen op tegenstrijdigheden en te verwachten knelpunten, probleemstellingen kan formuleren en beleidsalternatieven kan aangeven'.

Op basis van deze definitie neemt de KVAB de volgende teksten in aanmerking voor publicatie als Standpunt: geschriften die (a) een synthese geven van wetenschappelijke en/of artistieke inzichten en ontwikkelingen en van de beleidsmatige implicaties ervan of (b) een beschrijving, analyse en evaluatie van maatschappelijke ontwikkelingen en/of de hierop betrekking hebbende beleidsmaatregelen. Een verzameling lezingen of samenvattingen ervan of wetenschappelijke studies zonder duidelijke beleidsmatige dimensie worden niet in overweging genomen.

De Standpunten worden opgesteld in het Nederlands, waar mogelijk met een Engelstalige samenvatting erbij. Een Standpunt wordt opgesteld door een enkele of een beperkt aantal auteurs, of door een permanente of occasionele werkgroep. De naam van de auteur of de auteurs wordt op het Standpunt vermeld.

De omvang van een Standpunt is beperkt. De tekst ervan (illustraties en verwijzingen inbegrepen) bedraagt normalerwijze niet meer dan 32 blz., maar wanneer het onderwerp dit vraagt, kan hiervan worden afgeweken.

Het bestuur van elke Klasse fungeert als redactiecomité. Dit comité kan aan de auteurs redactionele en andere suggesties doen en geeft aan de Klasse advies over de aanvaardbaarheid van de tekst in het licht van wat voorafgaat. Het bestuur kan zich hierbij laten bijstaan door een of meer andere leden van de Klasse.

Een tekst wordt pas opgenomen in de reeks van de KVAB-Standpunten indien deze door minstens één Klasse van de KVAB wordt gedragen. Dit betekent dat de Klasse van oordeel is dat het document beantwoordt aan de hiervoor beschreven vereisten en van een hoge kwaliteit is, redactioneel zowel als inhoudelijk. Het betekent niet dat elk lid van de Klasse het eens is met elk onderdeel van de tekst.

3.2 Overzicht

Nummer	Auteur(s) of editor(s)	Titel	Klasse(n)
40b*	H. De Dijn, I. Veretennicoff, D. Willems	Being a professor in 2016	Natuurwetenschappen, Menswetenschappen, Kunsten, Technische wetenschappen
44b*	R. Belmans, P. Vingerhoets, I. Van Vaerenbergh	The central role of end users in the energy transition	Technische wetenschappen
48	P. Verdonck, M. Van Hulle (e.a.)	Datawetenschappen en gezondheidszorg	Technische wetenschappen m.m.v. de Koninklijke Academie voor Geneeskunde
49	Y. Berbers, M. Hildebrandt, J. Vandewalle (e.a.)	Privacy in tijden van internet, sociale netwerken en big data	Technische wetenschappen m.m.v. Menswetenschappen en Jonge Academie

50	B. Baert (e.a.)	Iconologie of 'La science sans nom'	Kunsten
51	T. Modood, F. Bovenkerk	Multiculturalism – How can Society deal with it?	Menswetenschappen
52	M. Eyskens	Europa in de problemen	Menswetenschappen
53	L. Steels (e.a.)	Artificiële intelligentie: Naar een vierde industriële revolutie?	Natuurwetenschappen m.m.v. Technische wetenschappen en Menswetenschappen
54	G. Gheysen, R. Custers, D. Van Der Straeten en D. Inzé	Ggo's anno 2018. Tijd voor een grondige herziening.	Natuurwetenschappen m.m.v. Technische Wetenschappen
55	C. Waelkens	De deelname van Vlaanderen aan internationale onderzoeksinfrastructuren: uitdagingen en aanbevelingen	Natuurwetenschappen
55b	J-P. Henriët	Mijlpalen in internationale wetenschappelijke samenwerking	Natuurwetenschappen
56	P. Swerts, P. Chielens, L. Posman	A Symphony of Trees. Wereldcreatie naar aanleiding van de herdenking van de Derde Slag bij Ieper, 1917	Kunsten

De Standpunten met nummers 49, 53 en 54 zijn klassenoverschrijdende Standpunten.

* Standpunt 40b en 44b zijn een Engelse vertaling van in 2016 gepubliceerde Standpunten. De Engelse vertaling van Standpunten draagt bij tot een verbetering van de internationale uitstraling van de Academie.

3.3 Inhoudelijke bespreking

3.3.1 Datawetenschappen en gezondheidszorg

P. Verdonck, M. Van Hulle (e.a.), *Datawetenschappen en gezondheidszorg*, KVAB/Klasse Technische Wetenschappen, 2017.

De toepassing van datawetenschappen in de gezondheidszorg biedt mogelijkheden op verschillende vlakken: het verhogen van de effectiviteit en kwaliteit van de zorg voor de patiënt, een betere gezondheid voor de bevolking in het algemeen en een daling van de kosten.

Met Big Data kunnen ongeziene hoeveelheden informatie verwerkt worden om nieuwe patronen te ontdekken. Beter gebruik van gezondheidsgerelateerde gegevens kan helpen om ziektes beter te begrijpen, betere diagnoses te stellen, therapieën te evalueren en nieuwe te ontwikkelen... Hiervoor moeten medische gegevens beschikbaar zijn op zodanige wijze dat de identiteit van de patiënt niet te achterhalen is.

Het evenwicht tussen bescherming van persoonsgegevens enerzijds en het creëren van kansen voor onderzoek en productontwikkeling anderzijds is cruciaal. De huidige EU-richtlijn (General Data Protection Regulation) tracht deze twee doelstellingen te verzoenen. Het ontbreekt nu echter nog aan een wetgevend kader voor het ter beschikking stellen van medische data op een betrouwbare, transparante wijze en met respect voor de privacy van de patiënt. Dit Standpunt formuleert aanbevelingen voor het toekomstige beleid inzake big data in de gezondheidszorg.

3.3.2 Privacy in tijden van internet, sociale netwerken en big data

Y. Berbers, M. Hildebrandt, J. Vandewalle (e.a.), *Privacy in tijden van internet, sociale netwerken en big data*, KVAB/Klasse Technische Wetenschappen, 2017.

Bescherming van onze persoonsgegevens is een grondrecht. De leefwereld van jong en oud wordt vandaag gekenmerkt door een verregaande digitalisering: internet-der-dingen, informatievergaring over locaties, sociale media, het aanwenden van big data in het profileren van passagiers en consumenten... Welke gevaren voor onze privacy houden zich schuil in onze digitale leefwereld?

Dit Standpunt van de Koninklijke Vlaamse Academie van België voor Wetenschappen en Kunsten richt zich vooral tot privégebruikers van alle generaties die zich, al dan niet terecht, zorgen maken over de gevaren waaraan hun privacy blootgesteld is in een wereld van big data. Lezers krijgen een dieper inzicht in de mogelijkheden en beperkingen van de technologie, maar ook in commerciële belangen en hun relatie tot de inperking van en de gevaren voor onze persoonlijke privacy. Een aantal gevallenstudies maakt de problematiek aanschouwelijk en concreet. Het Standpunt besluit met aanbevelingen voor ICT-verantwoordelijken, alerte burgers, bouwers van ICT- en Internet der Dingen-apparaten, overheden, bedrijven en het onderwijs.

3.3.3 Iconologie of “La science sans nom”

B. Baert (e.a.), *Iconologie of ‘La science sans nom’*, KVAB/Klasse Kunsten, 2017.

Dit Standpunt is een betoog over de mogelijkheden van de iconologie, een nog steeds actuele methodiek binnen de kunstwetenschappen. Andere benamingen zijn Bildwissenschaften, anthropologie visuelle of visual studies. De iconologie legt zich toe op het doorgronden van het visuele medium in zijn culturele context, zowel uit het verleden als in de hedendaagse tijd. Barbara Baert, de auteur van dit Standpunt, verdedigt de noodzaak van een multidisciplinaire iconologie. Ze gaat samenwerkingsverbanden aan met de antropologie, de theologie, de filosofie, de literatuurwetenschap en de psychoanalyse. Verre van zich te beperken tot esthetiek en stijl stelt de iconologie universeel menselijke thema's aan de orde, zoals de zintuiglijke ervaring, de aanraking, het bloed, de vruchtbaarheid, de gezondheid, leven en dood. De auteur is de opvatting toegedaan dat de iconoloog zich niet alleen dient te interesseren voor de grote kunst, maar voor elke beeldende uiting, niet alleen voor evidente thema's, maar ook voor schijnbaar onbeduidende motieven.

In zijn voorwoord onderstreept Maximiliaan Martens het maatschappelijke belang van de radicaal innovatieve onderzoeksstrategie van Barbara Baert, in een context van de explosief toegenomen massificatie van de beeldcultuur via de sociale media, en de rol van beelden in het creëren van een (al dan niet virtuele) zelfidentiteit.

Francis Strauven licht de geschiedenis en betekenis van de iconologie toe binnen de kunstwetenschappen.

Bart Verschaffel vult dit Standpunt aan met een reflectie op het huidige gebureaucratiseerde onderzoeksbeleid, waarbinnen de carrière van Barbara Baert de uitzondering wordt. De dominante 'projectlogica', gericht op een naïeve productiviteit en verplichte consensus, staat haaks op de uitdagingen van haar werk: intellectuele wendbaarheid en het verlangen om te vinden wat men niet heeft gezocht.

De aanleiding tot deze publicatie was de uitreiking van de Francqui-Prijs aan Barbara Baert, lid van de Klasse der Kunsten van de KVAB, op 8 juni 2016 in het Paleis der Academiën te Brussel. Het Standpunt bevat de integrale dankrede die de laureate in aanwezigheid van koning Filip van België uitsprak.

3.3.4 Europa in de problemen

M. Eyskens, *Europa in de problemen*, KVAB/Klasse Menswetenschappen, 2017.

De Europese eenmaking is een proces dat is gestart na de Tweede Wereldoorlog om de vrede tussen de oorlogvoerende landen in Europa te verankeren, op een originele wijze. Vooruitziende leiders kozen voor het structureren van de economische integratie als onlosmakelijk bindmiddel tussen de lidstaten. Europa is inmiddels uitgegroeid tot een veelzijdige politieke unie, de EU, die vooralsnog 28 lidstaten telt en goed is voor 25% van het globale wereldproduct en 50% van alle sociale uitgaven op de planeet, met slechts 7% van de wereldbevolking. Is Europa ons vaderland? Niet alle Europeanen denken er zo over. Sommigen willen de EU verlaten, anderen vinden het Europese beleid onpersoonlijk en ondoorzichtig. MEN beslist! *They have a vote but no voice*. Wat is het antwoord op deze mistroostigheid? Meer Europa! Maar welk Europa dan, en hoe maken we het?

3.3.5 Artificiële intelligentie: Naar een vierde industriële revolutie

L. Steels (e.a.), *Artificiële intelligentie. Naar een vierde industriële revolutie.*, KVAB/Klasse Natuurwetenschappen, 2017.

Artificiële Intelligentie (AI) zit wereldwijd in de lift. Dankzij betere algoritmen, meer computerkracht en meer data, is het nu mogelijk om allerlei toepassingen te bouwen in heel wat domeinen van menselijke activiteit: van geneeskunde tot administratie, van autonome wagens tot intelligente zoekmachines voor het web. Hierdoor is een soort goudkoorts ontstaan, vooral in Amerika en China, waarbij bestaande ondernemingen, maar ook nieuwe start-ups, op grote schaal investeren. Er ontstaat een nieuwe industrie met mogelijk een grote maatschappelijke impact.

Dit KVAB Standpunt legt uit wat AI is, wat er allemaal mee mogelijk is, welke ethische vragen het oproept, en hoe diverse landen op deze nieuwe technologie inspikken. Het geeft bovendien een aantal aanbevelingen zodat ook onze regio mee kan profiteren van deze ontwikkeling.

3.3.6 Ggo's anno 2018. Tijd voor een grondige herziening

G. Gheysen, R. Custers, D. Van Der Straeten, D. Inzé, *Ggo's anno 2018. Tijd voor een grondige herziening*, KVAB/Klasse Natuurwetenschappen, 2017.

Een van de grootste uitdagingen in de 21ste eeuw is het op een meer duurzame wijze voeden van een nog steeds groeiende wereldbevolking. Ggo-technologie wordt in deze context vaak genoemd, vreemd genoeg enerzijds als deel van de oplossing maar anderzijds ook als obstakel dat een oplossing in de weg staat. De reden voor deze tegenstelling is dat de discussie meestal over andere elementen gaat dan de ggo's zelf. Ze gaat bijvoorbeeld over monoculturen, herbicidegebruik of over negatieve gevolgen van de ggo-regelgeving. De regelgeving duwt de technologie immers in handen van kapitaalcrachtige multinationale bedrijven en beperkt in bepaalde gevallen het aantal rassen dat op de markt kan worden gebracht.

Bovendien zetten nieuwe technieken zoals genome editing de regelgeving onder druk. In veel gevallen leiden deze nieuwe technieken tot planten die ook als gevolg van klassieke veredeling kunnen ontstaan. Als we een grotere diversiteit aan zaadbedrijven en aan robuuste rassen willen om de landbouw duurzamer te maken, dan is het hoog tijd om wat we in de afgelopen decennia over ggo-technologie hebben geleerd in de Europese regelgeving te verwerken.

Dit Standpunt geeft inzicht in de ggo-technologie en -regelgeving en besluit met aanbevelingen voor toekomstig beleid.

3.3.7 De deelname van Vlaanderen aan internationale onderzoeks- infrastructuren: uitdagingen en aanbevelingen

C. Waelkens, *De deelname van Vlaanderen aan internationale onderzoeksinfrastructuren: uitdagingen en aanbevelingen*, KVAB/Klasse Natuurwetenschappen, 2017.

Dankzij internationale samenwerkingen rond gemeenschappelijke grote onderzoeksinfrastructuren – die soms gestart zijn nog vóór stappen werden gezet naar economische en politieke eenmaking van Europa – is Europa vandaag wereldleider in verschillende basiswetenschappen. In vele gevallen behoorde België trouwens bij de initiatiefnemers. Vandaag bieden deze internationale onderzoeksinfrastructuren aan Vlaamse onderzoekers talrijke mogelijkheden om internationaal toonaangevend te zijn in wetenschappelijke en technologische spitsdomeinen.

Dit Standpunt wil verduidelijken op welke wijze de internationale onderzoeksinfrastructuren transformationeel zijn voor de wetenschapsbeoefening in Europa, in België en in Vlaanderen. Aanbevelingen worden geformuleerd om de wetenschappelijke exploitatie van die infrastructuren te optimaliseren en op die manier bij te dragen tot innovatie in Vlaanderen.

3.3.8 A Symphony of Trees

P. Swerts, P. Chielens, L. Posman, *A Symphony of Trees. Wereldcreatie naar aanleiding van de herdenking van de Derde Slag bij Ieper, 1917*, KVAB/Klasse Kunsten, 2017.

Welke meerwaarde kan een componist van de naoorlogse generaties bieden? Deze vraag stelde Piet Swerts zichzelf toen hij het verzoek ontving om een herdenkingswerk te creëren naar aanleiding van de honderdste verjaardag van WOI.

De metafoor van de bomen – herinneringsbomen – lag aan de basis van zijn avondvullende compositie, *A Symphony of Trees*. Het werk werd opgedragen aan de nagedachtenis van oorlogsdichter, soldaat en componist Ivor Gurney (1890-1937) en aan de vernietigde en wederopgebouwde stad Ieper.

In dit Standpunt beschrijft Piet Chielens de context waarin de Gurneys gedichten tot stand kwamen. Het compositieproces wordt uit de doeken gedaan door Piet Swerts: in de kern ervan zit een getallensymboliek geïnspireerd door de 138 herdenkingsbomen die in Ieper werden aangeplant als symbool voor de frontlinie. Swerts geeft een omstandige muzikale analyse.

In de nabeschuiving analyseert Lucien Posman het culturele klimaat waarbinnen Swerts en zijn collega's zich als componist konden ontwikkelen. Hij formuleert aanbevelingen betreffende de structurele ondersteuning van de groei en ontwikkeling van jonge generaties componisten en musici en de restauratie van de 'compositieopdracht'.

3.4 Bekendmaking & impact

De impact van Standpunten is het best meetbaar over de publicatiejaren heen. Hieronder sommen we de belangrijkste resultaten op.

- 41. Anne-Mie Van Kerckhoven, Francis Strauven, *Een bloementapijt voor Antwerpen*, KVAB/ Klasse Kunsten, 2016.

Het Standpunt "Een Bloementapijt voor Antwerpen" werd op toepasselijke wijze voorgesteld aan het publiek op het Antwerpse Stadhuis. Kunstenaars Anne-Mie Van Kerckhoven lichtte de totstandkoming van het bloementapijt toe, Francis Strauven kaderde het kunstwerk als Standpunt. Het enthousiasme voor deze publicatie werd duidelijk in de speeches van schepenen Marc Van Peel en ereschepenen Philip Heylen.

- 42. Erik Mathijs, Willy Verstraete (e.a.), *Vlaanderen wijs met water. Waterbeleid in transitie*, KVAB/Klasse Technische wetenschappen, 2016.

De aanbevelingen die voortvloeiden uit de Denkerscyclus van 2016 werden geformuleerd in het Standpunt "Vlaanderen wijs met water". Deze publicatie kon op heel wat interesse rekenen vanwege het beleid. De auteurs werden uitgenodigd om het Standpunt toe te lichten op de kabinetten van minister Bourgeois, minister Schauvliege en voorzitter van de Klimaatcommissie Jan Peumans.

- 43, Erik Schokkaert, *Gezondheidszorg in evolutie*, KVAB/Klasse Menswetenschappen, 2016.

De publicatie van het Standpunt "Gezondheidszorg in evolutie" gaf meteen aanleiding voor reactie in diverse media (De Standaard, De Redactie, Knack, ...). De discussie werd na de zomer ook ten gronde gevoerd tijdens een publieksevenement. De betrokken sector was vertegenwoordigd met sterke afvaardiging van onder meer de FOD Volksgezondheid, de ziekenfondsen en het RIZV. De publicatie werd dankbaar aangegrepen als aanleiding voor noodzakelijk debat.

- 44. Ronnie Belmans, Pieter Vingerhoets, Ivo Van Vaerenbergh (e.a.), *De eindgebruiker centraal in de energietransitie*, KVAB/Klasse Technische Wetenschappen, 2016.

In de schoot van de Reflectiegroep Energie verscheen het Standpunt "De eindgebruiker centraal in de energietransitie". De energietransitie noopt de sector tot het uitwerken van nieuwe marktmodellen, zo stelt het Standpunt. De publicatie werd bekendgemaakt aan het brede publiek in de maand mei tijdens een debatnamiddag van de Reflectiegroep Energie. Vervolgens werd het Standpunt naar het Engels vertaald, gezien de relevantie ervan voor de Europese energiesector. De Engelse tekst werd voorgesteld aan het publiek tijdens een Engelstalig publieksevenement gericht op (Europese) stakeholders. Ook op deze zitting gaf de publicatie aanleiding tot een boeiend debat.

- 46. Rik Van Brussel, Joris De Schutter (e.a.), *Naar een inclusieve robotsamenleving*, KVAB/Klasse Technische Wetenschappen, 2016.

"De robot zal u niet opeten": dit was de titel van het opiniestuk in De Standaard waarmee de auteurs van dit Standpunt de publicatie onder de aandacht brachten van het brede publiek. Ze reageren hiermee op de vrees die bestaat voor de impact van robotisering en automatisering op de samenleving. De auteurs stelden tevens hun aanbevelingen voor op het kabinet van minister Muylers. Daarenboven werd het Standpunt gepresenteerd aan een aantal beperkte maar gerichte doelpublieken: het MindGate Event 'Ethiek van de Techniek' op 17 mei 2017, in de Faculty Club in Leuven, voor meer dan 40 toehoorders; het CIMCIL symposium op 26 oktober 2017, in Living Tomorrow te Vilvoorde, voor 50 deelnemers; en op de Flanders Make Consortium Flexible Assembly Meeting op 15 december 2017, in De Montil te Affligem, voor 40 deelnemers.

- 48. Pascal Verdonck, Marc Van Hulle (e.a.), *Datawetenschappen en gezondheidszorg*, KVAB/Klasse Technische Wetenschappen, 2017.

Dit Standpunt kwam tot stand in samenwerking met de KAGB. Het werd toegezonden naar alle Vlaamse ziekenhuizen en de betrokken beleidsmakers. In 2018 zal n.a.v. hiervan een debat worden georganiseerd. Ook een Engelse vertaling van het Standpunt wordt voorbereid.

- 49. Yolande Berbers, Mireille Hildebrandt, Joos Vandewalle (e.a.), *Privacy in tijden van internet, sociale netwerken en big data*, KVAB/Klasse Technische Wetenschappen, 2017.

Staatssecretaris voor privacy Philippe De Backer reageerde positief op het Standpunt "Privacy in tijden van internet, sociale netwerken en big data" tijdens de publieke voorstelling ervan in november. Op zijn tournee langs de Vlaamse middelbare scholen geeft De Backer het Standpunt mee aan de directies - de publicatie bevat belangrijke aanbevelingen in verband met het onderwijs gericht op digitale geletterdheid en het verantwoord omgaan met sociale media. In 2018 zal de Engelse vertaling van dit Standpunt verschijnen gezien de scope van de aanbevelingen de situatie in Vlaanderen overstijgt.

- 53. Luc Steels (e.a.), *Artificiële intelligentie: Naar een vierde industriële revolutie?*, KVAB/Klasse Natuurwetenschappen, 2017.

Maatschappelijk debat over een Standpunt kan ook plaatsvinden vóór een publicatie volledig afgewerkt is. De toekomst van artificiële intelligentie in Vlaanderen en Europa is een onderwerp dat prangend actueel is. Dit bewees ook de druk bijgewoonde studiedag met debat die hierover werd ingericht in de aanloop naar het formuleren van een Standpunt. De publicatie met aanbevelingen werd eind 2017 afgewerkt, verwacht wordt dan ook hiermee in de eerste helft van 2018 impact te hebben.

3.5 (Digitale) Beschikbaarheid Standpunten

Alle Standpunten (en hun eventuele Engelse vertalingen) zijn integraal raadpleegbaar op de website van de KVAB. De (digitale) verschijning wordt aangekondigd via de interne en externe digitale nieuwsbrief en de sociale media van de KVAB.

Alle Standpunten worden gedrukt op 600 à 1.200 exemplaren afhankelijk van het onderwerp en de beoogde verspreiding. Een exemplaar wordt toegestuurd aan een vaste lijst (overheden, universiteitsbibliotheken, wetenschappelijke organisaties) en een lijst doelgroepgebonden geadresseerden waaronder de belangrijkste stakeholders. De Standpunten worden ook kosteloos toegestuurd aan geïnteresseerden, zolang de voorraad strekt.

3.6 Kernperformantie-indicator

Er werden in 2017 acht Standpunten gepubliceerd, waarvan drie klassenoverschrijdend, wat voldoet aan de voorgeschreven voorwaarden in het Convenant.
--

4 Nationaal Biografisch Woordenboek (KPI 4)

4.1 Activiteiten

Het Nationaal Biografisch Woordenboek (NBW) verschijnt sinds 1964 en telt nu 22 delen. In meer dan een halve eeuw verscheen er dus gemiddeld een deel om de 2 jaar en 5 maand. Het streven is om om de twee jaar een deel klaar te hebben. Enkel in de jaren 1990 waren er enkele opvallende haperingen in dit ritme. Daarvoor en daarna werd dit streefdoel doorgaans gehaald. Het repertorium is een onderneming die gedragen wordt door de drie Vlaamse academiën, de KVAB, de KANTL en de KAGB. Die instellingen stelden in 1961 een Commissie samen die sindsdien de publicatie begeleidt. Het laatste deel verscheen in 2016. Het jaar 2017 is dus een jaar waarin geen NBW verschijnt. Dat betekent evenwel niet dat de arbeid dan stil ligt. Integendeel.

Na het verschijnen van het NBW deel 22 in november 2016 werd onmiddellijk gestart met de voorbereiding van deel 23. Omdat het NBW een lopend repertorium is bevat elk deel figuren van A tot Z. Er wordt naar gestreefd opdat elk deel figuren bevat uit alle perioden van de nationale geschiedenis en uit een breed spectrum van maatschappelijke sectoren. Na het verschijnen van deel 22 werd de werkljst van het NBW aangepast: alle in dat deel verschenen lemmata met de daaraan verbonden auteurs werden verwijderd, waarna er nog ca. 240 lemmata overbleven met daaraan gekoppeld zo'n 140 auteurs. In de loop van 2017 werden de auteurs uit de werkljst gecontacteerd met de vraag om indien mogelijk hun bijdragen af te werken en te bezorgen aan de redactiesecretaris. Tevens werden door de commissieleden nieuwe voorstellen gedaan en werden ook bevoegde auteurs aangebracht, waardoor in de loop van het jaar de werkljst opnieuw aangroeide tot ca. 330 lemmata met ca. 180 auteurs. In 2017 hebben zo'n 40 auteurs in totaal 100 biografieën ingestuurd. Daarvan werden er een 50-tal redactioneel voorbereid om aan de drukker te bezorgen die daarvan de eerste drukproef maakt. De helft daarvan werden reeds door de commissievoorzitter - tevens neerlandicus - prof. dr. W. Waterschoot nagelezen. 50 zijn momenteel redactioneel nog in voorbereiding en enkele werden uitgesteld vanwege teveel mankementen. In totaal zijn er nu ca. 100 biografieën bij de redactie, wat op zich voldoende is voor een nieuw deel, dat moet verschijnen eind 2018. Tevens worden er tot 1 maart nog een aantal verwacht.

Een aspect dat sinds het NBW deel 17 ook steeds goed wordt opgevolgd is de vertegenwoordiging van een voldoende aantal vrouwen. De geschiedenis was tot voor kort immers hoofdzakelijk een geschiedenis van mannen. In de eerste 16 delen van het NBW varieert het aantal vrouwen tussen 1 en 4%. Sindsdien is dat aantal enorm opgetrokken naar 10, 15 en 20% en meer. Op de 100 biografieën die in 2017 voor deel 23 bij de redactie zijn toegekomen zijn er 15 lemmata of 15% biografieën van vrouwen. Dit is een 5% minder vrouwen vergeleken met het vorige deel, maar dit aantal kan nog toenemen met de bijdragen die nog in voorbereiding zijn.

Sinds deel 17 worden ook illustraties opgenomen. Deze worden in eerste instantie gevraagd aan de auteurs. Als er illustraties ontbreken zal de redactiesecretaris die zelf zoeken in bepaalde gespecialiseerde beeldarchieven zoals het Letterenhuis in Antwerpen, KADOC, het Liberaal Archief, Amsab e.d. Eind 2017 zijn er voor nagenoeg alle lemmata - voorzien in deel 23 - reeds illustraties voorhanden.

De Commissie van het NBW en de redactiesecretaris staan in voor een nauwkeurige kwaliteitscontrole van alle bijdragen. Dat gebeurt in de commissievergaderingen maar ook ad hoc. In sommige gevallen worden externe experts geraadpleegd. Het NBW werkt daarbij nauw samen met het Rijksarchief. In de loop van 2017 werd een drukke correspondentie gevoerd met de auteurs en met de leden van de Commissie NBW die bij bepaalde onderwerpen nauw betrokken zijn. De voorbereiding voor deel 23 staat hiermee zo ver dat de uitgave in het najaar 2018 zal gerealiseerd worden.

4.2 Kernperformantie-indicator

In 2017 diende geen Nationaal Biografisch Woordenboek gepubliceerd te worden.

5 Bilaterale uitwisselingen (KPI 5)

In 2017 vonden 7 bilaterale uitwisselingen plaats. 4 Vlaamse wetenschappers bezochten een collega in het buitenland, 3 buitenlandse onderzoekers bezochten een collega in Vlaanderen.

Deze uitwisselingen werden voornamelijk gebruikt voor het opstarten van nieuwe samenwerkingen, het bespreken en publiceren van resultaten van bestaande samenwerkingen en voor het uitwisselen van expertise.

In het kader van de bilaterale samenwerking bezocht een delegatie van de KVAB (prof. Dumortier, prof. Vandewalle en prof. Bocken) in 2017 The Royal Society of Edinburgh. Op 17 oktober werd een bilateraal akkoord ondertekend waarbij beide academies zich engageren om in de toekomst samen te werken. De samenwerking zal zijn onder de vorm van (i) bilaterale uitwisselingen, (ii) gezamenlijke projecten of (iii) symposia rond onderwerpen die de interesse van de wetenschappelijke gemeenschappen van België en Schotland genieten.

5.1 Zendingen van Vlaamse wetenschappers

1. Zuid-Afrika

23/03-05/04 2017: Bezoek van Alessio Parisi (SCK) aan prof. J. P. Slabbert (iThemba LABS, Cape Town, Zuid-Afrika)

Onderzoeksdomein: Stralingsonderzoek, Radio-Biologie

Doel: Dosimetrische karakterisatie van stralingsbundels (protonen en neutronen) in het kader van medische behandeling (tumorbestrijding).

Resultaten: Hoewel er wat technische en logistieke tegenslagen waren, is men er toch in geslaagd om succesvolle metingen te verkrijgen met behulp van de therapeutische protonenbundel. Het oorspronkelijke objectief om ook neutronenbundels te karakteriseren werd niet gerealiseerd.

2. Italië

03-11/04/2017: Bezoek van prof. dr. Steven Vanderputten (UGent) aan prof. Nicolangelo d'Acunto, (Università Cattolica del Sacro Cuore, Milano/Brescia)

Onderzoeksdomein: middeleeuwse religieuze geschiedenis

Doel: (1) het geven van een seminarie, (2) een gezamenlijke publicatie, artikel of zelfs boek, (3) strategisch overleg om financiering van de gezamenlijk activiteiten te verzekeren op langere termijn.

Resultaten: (1) Gastlezing aan de leden en studenten van de Faculteit letteren van de universiteit van Brescia onder de titel "*Nuns, canonesses, or something in between? Women's monasticism in the ninth to early eleventh centuries*". (2) Plannen voor de co-organisatie van een interdisciplinaire workshop over herinneringspraktijken en identiteitsvorming bij religieuze groepen van de negende en tiende eeuw. De voorziene locatie van deze workshop, die moet plaatsvinden in september 2018 en aanleiding zal geven tot een collectieve publicatie, is Brescia of Rome. (3) Afspraken werden gemaakt om de samenwerking tussen de UGent en Milaan/Brescia uit te spelen teneinde de centrale middeleeuwen nadrukkelijker op de agenda van het onderzoek naar het religieuze

gemeenschapsleven en haar maatschappelijke inbedding te plaatsen. Afspraken werden gemaakt omtrent docentenuitwisseling op regelmatige basis.

3. Oostenrijk

04-12/08/2017: Bezoek van prof. Wim Vandenbussche (VUB) aan prof. Stephan Elspaß (University of Salzburg)

Onderzoeksdomein: historische sociolinguïstiek

Doel: (1) voorbereiden van een gezamenlijke publicatie voor een volume van 'Lower class writing in Europe during the long 19th century', (2) uitwerken van een gezamenlijk onderzoeksproject, (3) het exciperen van archiefmateriaal voor een publicatie rond de taal van arbeidersverenigingen in 19de-eeuws Vlaanderen en Oostenrijk.

Resultaten: Na grondig overleg werd besloten om een onderzoeksproject uit te werken met als focus 'een grondige analyse van de bronnen en antecedenten van de 19de eeuwse taalsituatie, bij voorkeur ook vanuit een comparatief perspectief'. Vijf belangrijke thema's zullen daarbij in twee afzonderlijke PhD's (in 'cotutelle'-statuut) uitgewerkt worden, voor respectievelijk de Vlaamse en Oostenrijkse situatie. Voor elk van de thema's werden in verschillende sessies ruwe maar extensieve onderzoeks aanzetten opgesteld met desiderata rond archiefbronnen in België en Oostenrijk. Daarnaast werden richtlijnen voor het methodologische kader uitgezet, aan te vullen met preciezere analysemethodes op basis van de verdere literatuurstudie.

De publicatieprojecten die initieel naar voren werden geschoven, worden geïntegreerd in de projectaanvragen. Men heeft ervoor gekozen om eerst een stevige basis te ontwikkelen voor de projectaanvragen, om zo de bijbehorende noodzakelijke onderzoeksfondsen te kunnen verwerven.

4. Zuid-Afrika

19/11-01/12 2017: Bezoek van prof. Jan Baetens (UGent) aan prof. Nedebock en prof. Van Zijl Universiteit van Stellenbosch)

Onderzoeksdomein: wiskundige modellering

Doel: Gezamenlijke publicatie in het domein van de 'cellular automata' en/of 'agent based models'. Mogelijk langetermijnsamenwerking.

Resultaten: Tijdens prof. Baetens' verblijf werd een seminarie georganiseerd zodat de lokale onderzoekers kennis konden maken met zijn werk. Samen met prof. Van Zijl zal een bijdrage voorbereid worden om deel te nemen aan de 24ste editie van de International Workshop on Cellular Automata and Discrete Complex Systems (AUTOMATA 2018). Dit zou op termijn ook kunnen leiden tot een gezamenlijke publicatie. Tijdens het verblijf werd contact gelegd met de Zuid-Afrikaanse Landmark Foundation. De analyse van de spatio-temporele data (komend van traceringsonderzoek van luipaarden) is weinig vanzelfsprekend en vereist soms expertise waarover de medewerkers van de Landmark Foundation niet beschikken. Er zal via thesisonderzoek ondersteuning verleend worden.

5.2 Bezoeken van buitenlandse wetenschappers

1. Italië

05-13/06/2017: Bezoek van prof. Nicolangelo D'Acunto (Università Cattolica del Sacro Cuore) aan prof. Steven Vanderputten (UGent)

Onderzoeksdomein: middeleeuwse religieuze geschiedenis

Doel: studiebezoek, consultatie van bibliotheek, geven van seminarie, informatie-uitwisseling.

Resultaten: Prof. D'Acunto hield een lezing over de ontvangst van het werk van Henri Pirenne in Italië. Er waren verscheidene contacten met Post-Docs. Mogelijke uitwisselingen tussen beide onderzoeksgroepen in de toekomst werden besproken. Er werd besloten om in 2018 samen een zomerschool, een workshop en een conferentie te organiseren in België.

2. Estland

16-22/05/2017: Bezoek van Dr. Alfonso T. Garcia-Sosa (University of Tartu) aan Dr. Bart Roman (UGent)

Onderzoeksdomein: biotechnologie

Doel: exploratie van mogelijke samenwerking rond onderzoek naar kankerinvasie inhibitoren.

Resultaten: Er werden contacten gelegd en faciliteiten bezocht, waaronder ook het ziekenhuis. Prof. Garcia-Sosa gaf een lezing.

3. Servië

27/11-03/12 2017: Bezoek van prof. Stevan Pilipovic (University of Novi Sad, Department of Mathematics and Informatics) aan prof. Jasson Vindas (UGent).

Onderzoeksdomein: wiskunde

Doel: Afwerken van drie gezamenlijke publicaties.

Resultaten: Door de intense samenwerking tijdens het bezoek werd goede vooruitgang gemaakt bij de afwerking van de vermelde drie publicaties: de belangrijkste handelt over zogenoemde 'class-estimates', een tweede over 'Besov type spaces' (gezamenlijk werk met D. Scarpalezos) en de derde over 'boundary value problems' (gezamenlijk werk met R. Carmichael). Daarnaast nam prof. Pilipovic deel aan een seminarie van de vakgroep wiskunde en waren er gedachtenwisselingen met andere professoren binnen de vakgroep en doctoraatsstudenten.

5.3 Kernprestatie-indicator

Er werden in 2017 vier bilaterale uitwisselingen van Vlaamse wetenschappers gerealiseerd, wat meer is dan het voorgeschreven minimumaantal in het Convenant.
--

6 Samenvatting met betrekking tot Kernperformantie-indicatoren

De KVAB voldoet aan de vijf Kernperformantie-indicatoren van het Convenant. Samenvattend:

KPI 1

Er werden in 2017 vier Laureaten van de Academie bekroond, waaraan een bedrag van €10.000 verbonden is.
In 2017 werd de Gouden Penning uitgereikt.

KPI 2

Er werden in 2017 twee Denkerscycli ontwikkeld en voltooid.

KPI 3

Er werden in 2017 acht Standpunten gepubliceerd, waarvan drie klassenoverschrijdend, wat voldoet aan de voorgeschreven voorwaarden in het Convenant.

KPI 4

In 2017 diende geen Nationaal Biografisch Woordenboek gepubliceerd te worden.

KPI 5

Er werden in 2017 vier bilaterale uitwisselingen van Vlaamse wetenschappers gerealiseerd, wat meer is dan het voorgeschreven minimumaantal in het Convenant.

IV.b. OPERATIONELE DOELSTELLINGEN ZONDER KPI

7 Genootschapswerking

Onder de Genootschapswerking worden in 2017 ondergebracht:

- o De volledige werking van de Klassen
- o De klassenoverschrijdende activiteiten
- o De permanente commissies en werkgroepen zoals CoHiWet, de Reflectiegroep Energie en de Wetenschappelijke Redactieraden.

7.1 Klassenwerking: een jaar in vogelvlucht

De thema's die leven in de Klassen komen onder andere tot uiting in de gekozen onderwerpen voor het Denkersprogramma, in de Standpunten en in de mededelingen die gegeven worden door uitgenodigde sprekers. Er wordt tijdens de vergaderingen teruggekoppeld naar de leden over de vooruitgang van werkgroepen, Standpunten en Denkerscycli. De Klassen vaardigen vertegenwoordigers af in raden en commissies, suggereren namen voor kandidaten van de prijzen Laureaat, fondsprijzen en Gouden Penning en verkiezen nieuwe leden.

Het vieren van jarige leden - waar een laudatio de verdiensten van de ouderen voor de jongeren situeert - de beschouwingen van bestuurders bij de jaarwisseling, de inauguratie van nieuwe leden zijn traditionele geplogenheden van de klassenwerking die in elke Klasse voorkomen. Ze versterken de werking van de Klassen als hechte en reflecterende netwerken van wetenschappers en kunstenaars.

De Academie heeft in 2017 6 nieuwe leden verkozen, waarvan 2 vrouwen. In bijlage wordt een overzicht gegeven van de benoemingsronde van 2017.

7.1.1 Klasse Natuurwetenschappen

De leden van de Klasse Natuurwetenschappen hebben in 2017 acht keer plenair vergaderd in een klassenvergadering, onder leiding van bestuurder Dirk Van Dyck. Als onderdeel van de klassenwerking vonden er een aantal lezingen plaats verspreid over het jaar. De lezingen sloten aan bij de Standpunten en het Denkersprogramma, of waren een nadere kennismaking met het werk van de (nieuwe) leden of prijswinnaars en gaven aanleiding tot interessante gedachtenwisselingen.

Een overzicht van de sprekers die aan bod kwamen:

- o Dominique Van Der Straeten (nieuw binnenlands lid KNW)
- o Dirk Verschuren (nieuw binnenlands lid KNW)
- o Reinhart Ceulemans (ter gelegenheid van een bezoek aan de ecosysteem-meettoren van Brasschaat)
- o Lieve Gheysen (KNW)
- o Dirk Van Dyck (KNW)
- o Vincent Ginis (Jonge Academie)

De Klasse Natuurwetenschappen had een drukke operationele agenda.

Er werden in 2017 drie Standpunten geredigeerd:

- o Christoffel Waelkens et al, "De deelname van Vlaanderen aan internationale onderzoeksinfrastructuren: uitdagingen en aanbevelingen" en Jean-Pierre Henriët et al, "Mijlpalen in internationale wetenschappelijke samenwerking" (KNW m.m.v. KMW): dit Standpunt bouwt voort op een Standpunt dat in voorbereiding was door wijlen klassenbestuurder Jean-Pierre Henriët. Vertrekkend van nagelaten teksten kwamen twee

mekaar flankerende publicaties tot stand. Enerzijds een landschapsanalyse gekoppeld met aanbevelingen en anderzijds een historisch overzicht.

- Luc Steels, Dirk Van Dyck et al, "Artificiële intelligentie: Naar een vierde industriële revolutie?" (KNW m.m.v. KTW, KK): een reeks van voorbereidende werkgroepvergadering culmineerde in een druk bijgewoonde, dagvullende workshop in het Paleis der Academiën op 19 september. Nationale en internationale sprekers en panelleden wisselden van gedachten over het thema. De weerslag van de debatten mondde uit in een Standpunttekst inclusief aanbevelingen. De publicatie van dit Standpunt wekt de sterke interesse van pers en beleid.
- G. Gheysen et al, "Evaluatie van de ggo-regelgeving: hoog tijd voor een grondige herziening" (KNW m.m.v. KTW): een multidisciplinaire werkgroep hield de Europese regelgeving met betrekking tot ggo's tegen het licht en formuleert aanbevelingen voor een aangepaste regelgeving, rekening houdend met de maatschappelijke en technologische evoluties sinds haar ontstaan.

Hiernaast verleenden leden van de Klasse Natuurwetenschappen ook hun medewerking aan het tot stand komen van het Standpunt "Privacy in tijden van internet, sociale netwerken en big data" van de Klasse van de Technische Wetenschappen.

In de tweede helft van dit jaar werden de eerste voorbereidende stappen gezet van een Denkerscyclus over CERN, met Walter Van Doninck als Denker. Deze cyclus zal culmineren in een slotsymposium in november 2018.

De Klasse organiseerde dit jaar de gezamenlijke vergadering met de Klasse Technische Wetenschappen in maart. Er werd een bezoek georganiseerd aan de ecosysteem-meetoren van Brasschaat, onder leiding van Reinhart Ceulemans (UAntwerpen).

Binnen de Klasse functioneren ook de vijf Permanente Studiegroepen van de Klasse Natuurwetenschappen, die de ontwikkelingen in hun vakgebied volgen: wis- en natuurkunde, aard- en levenswetenschappen, chemie, moleculaire biowetenschappen en computerwetenschappen.

In 2017 werden twee nieuwe gewone leden verkozen: Sabine Van Huffel (biomedische signaalverwerking) en Stefaan Vaes (functionaalanalyse). Er werden geen nieuwe buitenlandse leden verkozen.

7.1.2 Klasse Menswetenschappen

De Klasse van de Menswetenschappen stond in 2017 onder de leiding van bestuurder Godelieve Laureys. De traditie van de 'Korte Mededelingen' werd afgebouwd, met als doel om tijdens de bijeenkomsten meer actieve, inhoudelijke discussie over actuele maatschappelijke onderwerpen mogelijk te maken. Vanzelfsprekend kwam tijdens iedere vergadering wel een ruime lezing aan bod.

De Klasse Menswetenschappen besteedde in 2017 opnieuw aandacht aan de publicaties van de KVAB, meer bepaald wat betreft de Verhandelingen Nieuwe Reeks en de reeks Standpunten. De Klasse stond in voor de totstandkoming van het Standpunt *Europa in de problemen*.

De werking van de Klasse stond dit jaar vooral in het teken van de organisatie van de Denkerscyclus over Multiculturaliteit, waarvan het slotsymposium plaatsvond in juni. De Klasse was daarnaast actief betrokken bij de organisatie van verschillende activiteiten waaronder de druk bijgewoonde Lentecyclus over *Europa, ons vaderland?*.

De volgende lezingen werden gehouden:

- Jaak Billiet: Permanent observeren van verandering in Europa: de ESS-ERIC: een voorbeeld van een 'European Research Infrastructure Consortium' in de humane wetenschappen
- Jan Velaers: De noodtoestand in Frankrijk, Turkije en... België, in het licht van de bevindingen van de Commissie van Venetië
- Jürgen Kocka: Capitalism and its critics. A long-term view

- o Dirk Heirbaut: In de voetsporen van Justinianus en Napoleon: de hercodificatieplannen van minister Geens in historisch perspectief
- o Marcel de Smedt (KANTL): Het oorlogsdagboek van Streuvels
- o Ludo Simons: Het oorlogsdagboek van Jozef Simons 1914-1918
- o Gita Deneckere: Uit de ivoren toren. 200 jaar universiteit Gent
- o Marc De Clercq: De vergroening van de fiscaliteit.

Daarnaast werd de volgende Korte Mededeling gehouden:

- o Cynthia Van Hulle: Efficiency en de functies van financiële markten

In 2017 werden twee nieuwe gewone leden verkozen: Kristoffel Demoen (letterkunde) en Willy van Eeckhoutte (rechten). Peter Arnade (geschiedenis), Jeroen Dewulf (taalkunde en cultuurwetenschap), Hubert Hermans (psychologie) en Marta Requejo Isidro (Europees Recht), werden verkozen tot nieuwe buitenlandse leden. De heer Theo Peeters werd benoemd tot erelid.

7.1.3 Klasse Kunsten

De Klasse van de Kunsten kende in 2017 onder het bestuurderschap van Lucien Posman een bijzonder actief jaar. De muzikale en plastische inleidingen werden verder gezet en in tegenstelling tot voorbije jaren werden de lezingen – op één na – allemaal ingevuld door klassenleden. De jarige leden werden gehuldigd tijdens een feestelijke zitting waarop cellist Herwig Coryn vijf huldecomposities creëerde, speciaal gecomponeerd voor en door klassenleden.

Volgende sprekers kwamen aan bod:

- o Ronald Soetaert: Kunst als gereedschap en gezelschap
- o Bart Verschaffel: Kader en figuur in de maskerschilderijen van James Ensor
- o Barbara Van der Wee: Restaureren, herbestemmen en actualiseren van Victor Horta's erfgoed
- o Pieter Bergé: En toen liep het mis. Over muziek en publiek in de 20ste en 21ste eeuw
- o Wim Henderickx: Toelichting bij zijn multimediaal werk 'Revelations' gebaseerd op de visioenen van Hadewijch d'Anvers (s.d.-1248)
- o Carl De Keyzer: DPR KOREA Grand Tour

De muzikale inleidingen werden verzorgd door Luc Van Hove, Piet Swerts en Jan Van Landeghem.

Op het programma van de klassenvergaderingen stond het afgelopen jaar de uitwerking en succesvolle afronding van de Denkerscyclus The Limits of Transparency, onder leiding van Bart Verschaffel. Het slotcongres vond plaats op 11 en 12 december 2017.

De Klasse Kunsten heeft in 2017 opnieuw sterk ingezet op de publicatie van haar Standpunten waaronder 'Iconologie of 'La science sans nom'' en 'A Symphony of Trees, Wereldcreatie naar aanleiding van de herdenking van de Derde Slag bij Ieper, 1917'. In april 2017 werd het Standpunt 'Een bloementapijt voor Antwerpen' voorgesteld op het Schoon Verdiep van het Antwerpse stadhuis in aanwezigheid van o.m. Marc Van Peel en Philip Heylen.

De samenwerking van de klassenleden met het ACF resulteerde in de uitvoering van een recital met de Amerikaanse pianist Russell Hirshfield die werk bracht van o.a. Piet Swerts, Luc Van Hove en André Laporte. Daarnaast werd mede vormgegeven aan het eindejaarsrecital van de Academie.

In 2017 heeft de Klasse Kunsten twee nieuwe gewone leden verkozen: Rudi Tas (componist) en Hilde Van Gelder (kunstwetenschapster). Er werden geen nieuwe buitenlandse leden verkozen.

7.1.4 Klasse Technische Wetenschappen

Naar jaarlijkse gewoonte vergaderde de Klasse Technische Wetenschappen ook in 2017 vijfmaal plenair. De klassenvergaderingen spelen een sturende rol in de ontwikkeling van Standpunten. Terugkoppeling naar de Klasse van vorderingen in actieve werkgroepen en inhoudelijke discussie over

technologische ontwikkelingen en hun maatschappelijke impact staan dan ook centraal. Er wordt verder ook verslag uitgebracht over de Reflectiegroep Energie, internationale contacten, KVAB-aangelegenheden, etc.

Er werden in 2017 zes lezingen gehouden:

- o Tine Baelmans (KU Leuven en Energyville): onderzoek in thermische energie-technologie
- o Reinhart Ceulemans (UAntwerpen): aansluitend bij een geleid bezoek aan de ecosysteemmeetoren van Brasschaat (Universiteit Antwerpen) lezing met als titel "fluxen van broeikasgassen tussen biosfeer en atmosfeer binnen de Europese ICOS –infrastructuur" (in samenwerking met de KNW)
- o Wim Van Paepegem (UGent, laureaat van de KTW in 2015): composieten in ingenieurstoepassingen: ritueel testen of virtueel testen?
- o Henk Zijm (Universiteit Twente, NL en buitenlands lid van de KTW): duurzame voortbrengingsketens: een systeemgerichte benadering
- o Paul De Bruycker: de circulaire economie, meer dan recyclage targets
- o Egbert Lox: Umicore material technologies and services for sustainable mobility

De Klasse van de Technische Wetenschappen redigeerde afgelopen jaar twee Standpunten:

- o Een Standpunt over "Privacy in tijden van internet, big data en sociale netwerken" (KTW m.m.v. KMW, KNW en JA).
- o Een werkgroep onder leiding de Klasse van de Technische Wetenschappen publiceerde in samenwerking met leden van de KAGB een Standpunt over de zeer actuele problematiek "Datawetenschappen en gezondheidszorg" (KTW m.m.v. KAGB).

Leden van de KTW droegen verder bij tot twee klassenoverschrijdende Standpunten: "Artificiële intelligentie: Naar een vierde industriële revolutie?" (L. Steels et al., KNW m.m.v. KTW, KK) en "Evaluatie van de ggo-regelgeving: hoog tijd voor een grondige herziening" (G. Gheysen et al, KNW m.m.v. KTW).

Er werd dit jaar gewerkt aan de verdere disseminatie van de bevindingen en de aanbevelingen van de Denkerscyclus uit 2016 over een duurzaam waterbeleid voor Vlaanderen. Het gehele Denkersprogramma kon afgelopen jaar rekenen op grote belangstelling vanwege de Vlaamse Regering en het Vlaams Parlement.

In september ging een nieuwe Denkerscyclus van start rond de voedingsproblematiek. Deze nieuwe cyclus zal medio 2018 afgesloten worden.

Onder impuls van de Reflectiegroep Energie publiceerde een werkgroep van de Klasse Technische wetenschappen eerder het KVAB-Standpunt 'De eindgebruiker centraal in de energietransitie'. Dit Standpunt werd in 2017 het centrale thema van een Vlaams Denkersprogramma waarbij een Engelstalige versie van de tekst werd voorzien zodoende Europese stakeholders van gedachten te laten wisselen in november 2017.

De diverse activiteiten konden op ruime (publieke) belangstelling rekenen. Klassenleden hebben zich intens ingespannen om het resultaat van hun reflectie te delen met relevante actoren in de maatschappij. Daarnaast werd reeds van gedachten gewisseld en begonnen met de voorbereiding van Standpunten en Denkerscycli die in de toekomst zullen verschijnen.

De KTW-leden die zetelen in stuurgroepen van EASAC (European Academies Science Advisory Council) brengen op KTW-vergaderingen geregeld verslag uit. Op internationaal vlak was de Klasse van de Technische Wetenschappen actief betrokken bij de initiatieven van de mondiale koepel van ingenieursacademiën CAETS (Achiel Van Cauwenberghe en Paul Verstraeten) en van het Europese EASAC (Jan Kretschmar).

7.2 Klassenoverschrijdende initiatieven

De introductie van de leden aan de buitenwereld en hun installatie in de Klassen verliep gelijkaardig aan die in de voorbijaande jaren. De nieuwe leden worden tijdens de Openbare Algemene Vergadering, doorgaans de Openbare Vergadering genoemd, publiek voorgesteld en in de eerste klassenvergadering(en) van het jaar daaropvolgend vindt hun inauguratie in de Klasse plaats. Tijdens de Openbare Vergadering werden de verschillende prijzen uitgereikt, waaronder de Gouden Penning, en gaf de vast secretaris een overzicht van de belangrijkste activiteiten in 2017.

In 2017 werden 4 Klassen- en/of Academie-overschrijdende vergaderingen georganiseerd:

- Naar goede gewoonte heeft de septembervergadering van de Klasse van de Menswetenschappen plaats in samenwerking met de Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal en Letterkunde KANTL. In 2017 vond deze plaats in Gent. Namens de KVAB sprak Ludo Simons over 'Het oorlogsdagboek van Jozef Simons 1914-1918'.

- Op 22 april vond de jaarlijkse gezamenlijke vergadering van de vier klassen plaats op uitnodiging van de Klasse van de Menswetenschappen waarin een lezing werd gehouden door Peter Clark (buitenlands lid KMW): 'Urban Wasteland from the Middle Ages to the Present times' en een vorderingsverslag door Godelieve Laureys bij de Denkerscyclus Multiculturaliteit. De vast secretaris gaf een toelichting bij de jaarrekening 2016, de begroting 2017 en de financiële toestand van de KVAB.

- In mei hielden de vier klassen samen hun lentevergadering in het stadhuis van Leuven. Er werden lezingen gehouden door Hilde Heynen 'Leuven, eeuwenoud, springlevend. Een universiteitsstad op weg naar de toekomst.', Michèle Jacobs 'Leuven 2030 & een stad in transitie' en Johan Merlevede 'Leuven Mindgate, motor van regionale, economische en maatschappelijke ontwikkeling'. Tijdens de receptie in de wandelzaal gaf Louis Tobback een toespraak.

- Naar aanleiding van de gezamenlijke vergadering van de Klassen Natuurwetenschappen en Technische wetenschappen in maart werd een bezoek georganiseerd aan de ecosysteemmeetoren van Brasschaat, onder leiding van Reinhart Ceulemans (UAntwerpen).

De klassenoverschrijdende Standpunten moedigen de leden aan om over hun eigen Klasse heen met andere leden samen te werken. Zo was er in 2017 een samenwerking tussen de Klassen Technische Wetenschappen en Menswetenschappen (Standpunt 49), tussen de Klassen Natuurwetenschappen, Technische Wetenschappen en Menswetenschappen (Standpunt 53), en tussen de Klassen Technische Wetenschappen en Natuurwetenschappen (Standpunt 54).

Ook tal van stuurgroepen zijn klassenoverschrijdend zoals bijvoorbeeld deze van het Denkersprogramma en de Reflectiegroep Energie.

7.3 Permanente commissies en werkgroepen

7.3.1 Cohiwet

De Commissie Historische Wetenschappen (Cohiwet) coördineert o.l.v. Marc Boone alle initiatieven van de KVAB i.v.m. geschiedenis. Cohiwet volgt ook de historische reeksen op van de KVAB, zij het zijdelings, omdat er voor het Nationaal Biografisch Woordenboek, de Iusti Lipsi Epistolae en de Catalogus Catalogorum Belgii aparte commissies bestaan. In 2017 stonden volgende activiteiten op het programma:

- De publicatie van de acta van het symposium 'De Wereld van Geleerden 1815-1830' dat doorging op 18 november 2016 werd voorbereid in 2017. Deze bundel bevat een inleiding opgesteld door de editors Jo Tollebeek (KVAB), Els Witte (KVAB) en Ginette Kurgan (ARB), vervolgens bijdragen van Hervé Hasquin (ARB), Remieg Aerts (Radbouduniversiteit Nijmegen), Els Witte (KVAB/Cohiwet/VUB), Pieter Dhondt (University of Eastern Finland), Jean Paul Van Bendegem (VUB), Nele Bracke (UGent), Jo Tollebeek (KVAB/Cohiwet/KU Leuven), Joep Leerssen (Universiteit Amsterdam) en Klaas van Berkel

(Universiteit Groningen), gevolgd door een repertorium van de leden van de ARB van 1816 tot en met 1830 opgesteld door Olivier Damme (archivaris van de ARB).

Voor de bijdrage in het Engels werd een deskundige ingeschakeld voor de controle van de taal, voor de andere werd een beroep gedaan op neerlandicus W. Waterschoot voor het Nederlands, en G. Kurgan en J.-L. De Paepe voor het Frans. Het boek van ca. 250 blz. zal begin 2018 gedrukt zijn.

- Nog in 2017 werd de publicatie voorbereid van de bundel die uitgegeven wordt n.a.v. de Denkerscyclus met Ian Buruma (najaar 2015, zie jaarboek KVAB 2015). De publicatie zal verschijnen in 2018.

- Cohiwet behartigt ook de ordening en de toegankelijkheid van het archief van de KVAB, waarvoor in 2017 geen medewerker uit de opleiding archivaliek kon worden gevonden. In overleg met het bestuur van de KVAB zal financiering gezocht worden voor de aanwerving van een archivaris gedurende één jaar.

- Cohiwet levert ook de jury aan die om de twee jaar de kandidaturen voor de prijs Pro Civitate voor Geschiedenis evalueert (Nederlandstalige taalrol). Vier leden van Cohiwet hebben mee geëvalueerd: Marc Boone, Herman Van der Wee, Els Witte en Walter Prevenier.

7.3.2 Reflectiegroep Energie

Deze permanente denktank van de Academie werd opgericht in 2012. Ze bestaat voor de helft uit leden van de Klasse Technische Wetenschappen, aangevuld met leden uit de Klassen Natuurwetenschappen en Menswetenschappen en met experts uit de energiesector. Ze bundelt binnen de KVAB alle initiatieven rond het thema Energie en werkt aan Standpunten. Daarnaast wil ze samen met derden (bv. ie-net, industriële partners...) meewerken aan een energiepodium, dat debatten, voordrachten, studiedagen en/of conferenties organiseert, en waar internationaal gerenommeerde experts uitgenodigd worden.

Onder impuls van de Reflectiegroep Energie publiceerde een werkgroep van de Klasse Technische wetenschappen het KVAB-Standpunt 'De eindgebruiker centraal in de energietransitie'. Dit Standpunt werd ook het centrale thema van een Vlaams Denkersprogramma tijdens hetwelke een Engelstalige versie van de tekst werd gebruikt om Europese stakeholders van gedachten te laten wisselen.

In 2017 organiseerde de Reflectiegroep Energie de volgende evenementen:

- o in mei een debatavond over "Marktmodellen in de energiesector".
- o in november het Vlaams Denkersprogramma "The central role of end users in the energy transition"

7.3.3 Wetenschappelijke redactieraden

Sinds 2014 werkt de KVAB voor de publicatie van vijf wetenschappelijke reeksen samen met de Uitgeverij Peeters te Leuven, een uitgeverij erkend in het kader van de Vlaamse Academische Bibliografie voor Sociale en Humane Wetenschappen. De KVAB zelf bewaakt de wetenschappelijke kwaliteit van de publicaties langs een geformaliseerde peer review procedure. Hiervoor werden binnen de Commissie Publicatiebeleid afzonderlijke wetenschappelijke redactieraden opgericht.

- o **Redactieraad Verhandelingen Nieuwe Reeks**

De redactieraad bestaat uit: Anne-Marie Vandenberghe (voorzitter), Ann Buysse, Herman De Dijn, Bart Keunen, Mathijs Lamberigts, Danny Praet, Jo Tollebeek, Jan Van Landeghem en Anne-Mie Van Kerckhoven.

- o **Redactieraad Collectanea Hellenistica KVAB**

De redactieraad bestaat uit: Willy Clarysse (voorzitter), Alain Martain, Peter Van Nuffelen, Katelijn Vandorpe en Marc Boone.

- o **Redactieraad Iuris Scripta Historica KVAB**

De redactieraad bestaat uit: Dirk Heirbaut (voorzitter), Hilde Symoens, Wim Decock, Dave De ruysscher en Stanislas Horvath.

- o **Redactieraad Iusti Lipsi Epistolae**

De redactieraad bestaat uit: Steven Vanden Broecke (voorzitter), Jeanine De Landtsheer, Chris Heesakkers en Dirk Sacré.

- o **Redactieraad Corpus Catalogorum Belgii**

De redactieraad bestaat uit: Albert Derolez (voorzitter); voor publicaties in deze reeks wordt een ad hoc leescommissie samengesteld.

Voor een overzicht van de Publicaties zie verder (16).

8 Jonge Academie

2017 markeerde voor de Jonge Academie de start van haar vijfde werkjaar (april 2017 – maart 2018). Begin 2017 werden tien nieuwe leden geselecteerd, met name acht wetenschappers en twee kunstenaars. De Jonge Academie gelooft immers in de kruisbestuiving tussen kunst(enaars) en wetenschap(pers). Lidmaatschap duurt vijf jaar.

De nieuwe leden werden geïnaugureerd op de publieke zitting van 16 maart, waarop ook het voorzitterschap van de Jonge Academie werd overgedragen van Lies Geris en Marian Verhelst naar Lieve Van Hoof en Niel Hens.

Een nieuwe editie van het Magazine van de Jonge Academie (Maja), met als thema "wetenschap (en kunst) en de publieke ruimte" werd voorgesteld aan het academische publiek op hetzelfde event. 9000 exemplaren werden verspreid onder alle collega's werkzaam aan een Vlaamse universiteit. Er werd dat jaar ook gewerkt aan de Maja van 2018 over Wetenschap en Kunst.

De formule van tweedaagse bijeenkomsten in het voorjaar en het najaar, samen met de sociale dag (in 2017 in Leuven) biedt de leden van de Jonge Academie een open forum voor boeiende, interdisciplinaire gesprekken over wetenschap, kunst en de samenleving. Op de voor- en najaarstweedaagse werken alle leden in werkgroepen aan nieuwe initiatieven en een publieksevenement. De najaarstweedaagse van 23-24 november 2017 stond in het teken van reflectie op de eerste vijf jaren van de Jonge Academie, want in 2018 verlaten de leden van de eerste generatie de Jonge Academie. Zij zullen plechtig uitgezwaaid worden op de voorjaarstweedaagse van 2018 en worden vanaf april 2018 alumni.

Naast de inauguratiezitting organiseerde de Jonge Academie in 2017 twee publieksevents los van de tweedaagse bijeenkomsten. Daarvoor sloeg ze de handen in elkaar met belangrijke partners.

- Met het Departement Economie, Wetenschap en Innovatie hield de JA op 8 november 2017 een focusdag over Open Science, waarop 130 deelnemers de stand van zaken opmaakten en de blik vooruit wierpen. Na tien plenaire voordrachten en drie parallelle sessies concludeerde Lennart Martens dat Open Science als concept gemeengoed geworden is, maar er nu investeringen nodig zijn van overheid en funders om open wetenschap ook écht te laten werken en renderen.

- In samenwerking met Scholars At Risk en het Nederlandse UAF zette de Jonge Academie Refugees in Arts & Academia op, een publieksevenement op 4 juli 2017 om de problematieken in het licht te stellen waarmee vluchtelingen, die aan een universiteit willen werken of studeren, geconfronteerd worden. Daaraan voorafgaand bracht de Jonge Academie vertegenwoordigers van de universiteiten samen

in een workshop van Scholars At Risk, om te belichten wat universiteiten kunnen doen om wetenschappers die in hun thuisland vervolging vrezen, een veilige, tijdelijke onderzoeksplek te geven. Sinds het event zijn er banden gesmeed waardoor de Jonge Academie en de VLIR in 2018 samenwerken in actiegerichte werkgroepen rond dit thema.

Daarnaast tracht de Jonge Academie ook een breder publiek te informeren over en warm te maken voor de wondere wereld van de wetenschap, dankzij samenwerking met mediapartners. Op radio Klara bracht Werner Trio in zijn programma "New Minds on the Block" opnieuw interviews met tien jonge wetenschappers en kunstenaars uit de Jonge Academie. Samen met de redacteurs van De Standaard ontwikkelde de Jonge Academie het format voor de Week van het Weten, een weekspecial in De Standaard waarin wetenschappers uit diverse disciplines naar eenzelfde vraagstuk kijken.

2017 was het markante startjaar van de inmiddels succesvolle Universiteit van Vlaanderen, een professioneel wetenschapscommunicatie-initiatief dat aantrekkelijk gebrachte "colleges" van 15 minuten door Vlaamse wetenschappers opneemt en in het publiek domein verspreidt (YouTube, www.universiteitvanvlaanderen.be, VRT.nu, Knack.be ...). De Jonge Academie is één van de oprichtende partners, naast de vijf Vlaamse universiteiten, de VRT en Knack. De Jonge Academie bracht de universiteiten dichter bij elkaar en speelt een adviserende rol zoals de universiteiten.

Wetenschapscommunicatie is belangrijk voor de Jonge Academie. Samen met de KVAB reikt de Jonge Academie de jaarprijzen en loopbaanprijs wetenschapscommunicatie uit aan verdienstelijke onderzoekers die uitmuntend over hun passie communiceren. Daarnaast werkt de Jonge Academie ook mee (voornamelijk in het juryproces) van de PhD Cup van Scriptie vzw en andere partners.

Samen met De Jonge Akademie van Nederland werkt de Jonge Academie aan een digitalisering van het educatieve bordspel Expeditie Moendoes tot een browsergame.

Internationaal onderhoudt de Belgisch/Vlaamse Jonge Academie goede contacten met de Young Academies van andere Europese landen en met supranationale structuren zoals de Global Young Academy en de Young Academy of Europe. In eigen land zijn er binnen de verschillende universiteiten overlegmomenten tussen de rectorale beleidsploeg en de geleding van de Jonge Academie.

Over al deze werkzaamheden communiceert de Jonge Academie via haar website, e-mailnieuwsbrief, Twitter, Facebook en LinkedIn.

De KVAB verkreeg ook in 2017 een subsidie van de Nationale Loterij ter ondersteuning van de Jonge Academie.

9 Onderscheidingen Wetenschapscommunicatie

Omdat onderzoekers vaak een hoge druk ervaren om wetenschappelijke artikels te publiceren en ook voornamelijk op hun onderzoek worden geëvalueerd, vergt het een serieuze inspanning om daarnaast ook nog eens over dat onderzoek te communiceren bij het grote publiek. Daarom reiken de KVAB en de Jonge Academie elk jaar één loopbaanprijs en verschillende jaarprijzen uit aan wetenschappers met een uitzonderlijke verdienste in wetenschapscommunicatie. Op dit moment is met de onderscheidingen geen geldprijs verbonden.

De onderscheiding wordt beheerd door een stuurgroep die ook optreedt als jury. Ze bestaat uit specialisten in wetenschapscommunicatie, namelijk negen medewerkers van de expertiscellen wetenschapscommunicatie van de Vlaamse associaties van universiteiten en hogescholen, leden van de Academie en Jonge Academie en verder vertegenwoordigers van andere Vlaamse of Belgische onderzoeksinstituten, de industrie (essenscia) en het overheidsbeleid (EWI, VARIO), aangevuld met drie experts (VRT, Eos, professor wetenschapscommunicatie). De stuurgroep werd in 2017 voorgezeten door prof. Herman Van Goethem (lid KVAB, historicus UAntwerpen) en prof. Evelien Smits (lid Jonge Academie, kankeronderzoekster UAntwerpen). In 2017 koos de stuurgroep als loopbaanprijslaureaat prof. Filip Lardon (UAntwerpen). Zij selecteerde ook 15 laureaten van een jaarprijs. De laureaten werden bekendgemaakt op 21 september 2017.

Voor het event waarop de laureaten worden gehuldigd, werkten de KVAB en Jonge Academie opnieuw samen met VLIR-uos en FWO. Op 16 november 2017 organiseerden deze partners samen 'Kom Naar Buiten' in het Paleis der Academiën, een dagprogramma met een voordracht (Koen Wauters, VRT), met parallelle workshops en in de namiddag de huldezitting van de onderscheidingen. De zitting werd geopend met een videoboodschap van minister Muylers, een keynote door André Van Steirteghem (Emeritus UZ VUB). Daarop werden de prijzen uitgereikt aan de laureaten, met een wederwoord van de loopbaanprijslaureaat en korte interviews door Jan Hautekiet met de jaarprijslaureaten. Voor de uitreikingzitting en workshop waren 134 personen ingeschreven.

De vruchtbare samenwerking met wetenschapsmagazine Eos werd in 2017 verdergezet. Men kon online stemmen (3500 uitgebrachte stemmen) tussen de jaarprijslaureaten voor de Eos publieksfavoriet, die uiteindelijk gezamenlijk naar François De Schutter, Ben Laenen, David Lagrou en Dries Vos (VITO) ging. Deze prijs werd ook uitgereikt op 16 november 2017. In de communicatiecampagne werd dit duidelijk aangekondigd.

10 VCWI

De Vlaamse Commissie voor Wetenschappelijke Integriteit is een inhoudelijk onafhankelijk orgaan dat gehuisvest is binnen de KVAB. Dat betekent dat de Academie een secretaris ter beschikking stelt en dat de vergaderingen en hoorzittingen plaatsvinden in het Paleis der Academiën. De VCWI is samengesteld uit 9 hoogleraren, drie uit elk van de domeinen exacte - humane - biomedische wetenschappen. Ze wordt voorgezeten door prof. em. André Van Steirteghem (VUB) en ondersteund door secretaris Bert Seghers (KVAB) en een juridisch adviseur. Het comité van toezicht van de VCWI bestaat uit vertegenwoordigers van de stichtende instellingen: de vijf universiteiten, het FWO en de academiën KVAB en KAGB. Het stelt de leden van de VCWI aan en kan het reglement en het huishoudelijk reglement van de VCWI wijzigen. Het wordt thans voorgezeten door KVAB-lid Jacques Willems en secretariael ondersteund door KVAB-beleidsmedewerker Bert Seghers.

Naast de universiteiten, FWO en academiën erkennen ook andere onderzoeksinstituten de VCWI als adviserend orgaan. Het zijn VIB, VITO, imec, Flanders Make, ILVO, INBO, Agentschap Onroerend Erfgoed, Agentschap Plantentuin Meise, ITG en VLIZ.

Wedersamenstelling

In 2017 wijzigde de samenstelling van de VCWI, omdat het (eerste) vierjarige mandaat van de eerste leden afliep. Het comité van toezicht bevestigde het vertrouwen in André Van Steirteghem (reproductieve geneeskunde, VUB / UZ Brussel) als voorzitter en verlengde ook het mandaat van Jan De Houwer (psychologie, UGent), Steven Gillis (taalkunde, UAntwerpen), Els Van Damme (plantenbiochemie, UGent) en Sabine Van Doorslaer (materiaalfysica, UAntwerpen). Vier leden verlieten de VCWI op 7 oktober 2017: Marcel Ameloot (biofysica, UHasselt), Ludo Froyen (materiaalkundig ingenieur, KU Leuven), Jean Paul Van Bendegem (filosofie, VUB) en Christel Van Geet (kinderhematologie, KU Leuven / UZ Leuven). De volgende hoogleraren werden aangesteld als nieuwe leden van de VCWI: Ann Nowé (computerwetenschappen, VUB), Ivo Lambrechts (regeneratieve geneeskunde, UHasselt), Gert Storms (cognitieve psychologie, KU Leuven) en Séverine Vermeire (gastro-enterologie, KU Leuven / UZ Leuven). De voorzitter van het comité van toezicht inaugureerde de leden van de nieuw samengestelde VCWI en bedankte de afscheidnemende VCWI-leden op het interuniversitair symposium van 18 oktober 2017.

Ook het Comité van Toezicht werd opnieuw samengesteld. Alle instellingen bevestigden de zittende vertegenwoordiger voor een nieuw mandaat.

Adviezen

Haar reglement dicht de VCWI een tweeledige taak toe: enerzijds advies verlenen over klachtendossiers wetenschappelijke integriteit, nadat ze al zijn behandeld door de eigen instelling, en anderzijds het uitbrengen van algemeen advies over wetenschappelijke integriteit, naar aanleiding van het verzoek van aangesloten instellingen.

In 2017 kwamen zeven tweedeadviesaanvragen binnen op het adres van de VCWI (2017-A t.e.m. 2017-G). De VCWI werkte in 2017 vier rapporten uit met een tweede advies (2017-01 t.e.m. 2017-04). Van deze vier tweede adviezen wordt een geanonimiseerde samenvatting gepubliceerd in het jaarverslag van de VCWI op www.vcwi.be. De andere drie dossiers waren tijdens de jaarwisseling nog in behandeling.

In juni 2017 publiceerde de VCWI een algemeen advies over plagiaat (en zelfplagiat) in projectaanvragen voor onderzoeksfinanciering, na het verzoek daartoe door een instelling. De VCWI adviseert instellingen die onderzoek financieren om aanvragers te verzoeken om te beschrijven wie betrokken was bij de aanvraag en met welke andere aanvragen de voorliggende overlapt. Tegelijkertijd wordt ook aanbevolen om dergelijke informatie niet of met voorzichtigheid te gebruiken bij het selecteren van de aanvragen. Tot slot wordt aangeraden om voorlopig terughoudend te zijn bij het vaststellen van plagiaat. Het algemeen advies over plagiaat in projectaanvragen werd toegestuurd aan alle instellingen die de VCWI erkennen. Daarnaast werden ook de Vlaamse minister bevoegd voor het beleidsdomein wetenschap en innovatie, het Departement EWI en de VLIR aangeschreven.

Interuniversitair symposium wetenschappelijke integriteit

De VCWI coördineerde de organisatie van het derde interuniversitaire symposium wetenschappelijke integriteit, op 18 oktober 2017, in samenwerking met de universiteiten. Dit kwam er naar aanleiding van de wedersamenstelling van de VCWI en verving het jaarlijkse besloten netwerkmoment voor al wie beroepsmatig in aanraking komt met kwesties van wetenschappelijke integriteit.

Op het programma stonden voordrachten van Roel Fernhout (voorzitter van het Landelijk Orgaan Wetenschappelijke Integriteit van Nederland; over LOWI en VCWI), Els Van Damme (over de vernieuwde gedragscode voor wetenschappelijke integriteit van ALLEA, zie verder) en Geert Molenberghs (UHasselt; over statistiek). Daarna volgde een interactief dilemmaspel, met discussies over wat je zou doen in fictieve maar herkenbare concrete onderzoekssituaties, uitgewerkt door de UGent. De namiddag bracht een sessie over de snel veranderende wereld van open science (open data, preregistration ...) en het potentieel van het Open Science Framework om openheid en integriteit van onderzoek te versterken. Verder was er een panelgesprek met journalisten en academici over de publieke communicatie over gevallen van wetenschapsfraude. Het symposium

van 18 oktober sloot af met de plechtige inauguratie van de vier nieuwe leden van de VCWI, en het bedanken van de vier afzwaaiende leden.

Alle aanwezigen kregen de Engelstalige Europese gedragscode voor wetenschappelijke integriteit mee.

Met goedkeuring van de voorstellers werden alle presentaties online beschikbaar gesteld via de website van de VCWI (op www.vcwi.be/ontmoetingsdagen#2017).

Binnen- en buitenlandse contacten

Voorzitter André Van Steirteghem en secretaris Bert Seghers zijn lid van ENRIO (European Network of Research Integrity Offices). Ze namen deel aan de ENRIO-vergadering van 27 mei 2017 in Amsterdam en de secretaris aan deze van 2 en 3 oktober 2017 in Lissabon. De secretaris coördineerde in het voorjaar van 2017 een bevraging van ENRIO-leden om de nationale organen voor wetenschappelijke integriteit in Europese lidstaten in kaart te brengen.

Van 29 t.e.m. 31 mei ging in Amsterdam de 5th World Conference on Research Integrity door. De wereldconferenties zijn het grootste ontmoetingsmoment omtrent wetenschappelijke integriteit. Voorzitter en secretaris waren er aanwezig en netwerkten er met ambtsgenoten en anderen. De secretaris gaf er een voordracht over het landschap wetenschappelijke integriteit in Vlaanderen, mede namens de CWI's van de universiteiten.

Op 29 mei ontmoetten de voorzitters en secretarissen van LOWI en VCWI elkaar voor een nadere kennismaking en uitwisseling van ervaringen.

Op 24 maart stelden ALLEA (ALL European Academies) en de Europese Commissie de herziene European Code of Conduct for Research Integrity voor. Deze "revised edition" werd voorbereid door een klein team dat werkte in de schoot van de Permanent working group on science and ethics van ALLEA. Els Van Damme, lid van de VCWI en KVAB, maakte deel uit van dit zeskoppig team.

De VCWI-secretaris heeft contact gehad met de integriteitsverantwoordelijken in kleinere wetenschappelijke instellingen die nog in de opstartfase van hun CWI en wetenschappelijke-integriteitsbeleid zijn, veelal ter voorbereiding van hun erkenning van de VCWI.

Voor meer informatie, de samenstelling van de VCWI en het comité van toezicht, een overzicht tweede adviezen over klachtendossiers inzake wetenschappelijke integriteit, verwijzen we naar het jaarverslag VCWI van 2017, publiek online op www.vcwi.be.

11 Academisch Cultureel Forum

Het Academisch Cultureel Forum organiseert symposia, lezingen en concerten en richt zich tot een breed geïnteresseerd publiek. Men streeft ernaar om zoveel mogelijk te werken met terugkerende en dus vaste cycli waarin de 4 Klassen van de Academie in al hun disciplines evenwichtig worden vertegenwoordigd. Daarnaast wordt getracht om activiteiten aan te bieden die klassenoverschrijdend zijn, met de focus op inter- en multidisciplinariteit.

De **samenwerking met zusteracademie KANTL** werd in 2016 reeds versterkt (cf. inrichting van het symposium '500 jaar Utopie'). In 2017 werd naar aanleiding van de creatie van het multimediasproject en de opera 'Revelations' van Wim Henderickx, lid van de KVAB, door de KANTL een Hadewijchproject uitgewerkt, genaamd 'Die minne es al' - 'Klein Hadewijchfestival'. Dit vond plaats in het voorjaar in Antwerpen, in Gent en in Brussel. Naast publiciteit rond dit initiatief, o.m. in Academieberichten nr. 65, de website en de elektronische nieuwsbrief, werd op woensdag 21 juni 2017 in dit kader tijdens de klassenvergadering van de Klasse Kunsten om 14.30 uur een publieke lezing met Wim Henderickx over de genese van zijn project gehouden.

Een tweede initiatief dat dit jaar gezamenlijk werd opgestart door KANTL en KVAB betreft nogmaals het voor het publiek toegankelijk maken van muziek, nu op gedichten van de overleden dichter Hubert Van Herreweghen. Verschillende componisten (ook academiemedleden zoals Piet Swerts en wijlen

Vic Nees) hebben meerdere van zijn gedichten op muziek gezet. Momenteel zijn de teksten, de muziek en videofragmenten, grotendeels voorhanden en aangeleverd door het archief van de VRT. Er wordt nu naar een manier gezocht om deze voor het publiek toegankelijk te maken, bv. via een website, via Youtube of een ander digitaal kanaal.

Het ACF probeert tevens ad hoc activiteiten in te richten met andere instellingen (zowel binnen de geledingen van KVAB als daarbuiten). Het concert met Russell Hirschfield, i.s.m. de Klasse Kunsten, dat omwille van terreurdreiging op 24 maart 2016 werd afgelast, vond uiteindelijk plaats op 20 september 2017.

Ook voor het eindejaarsrecital wordt er met de Klasse Kunsten samengewerkt. Op vrijdag 24 november bracht het duo Yolente de Maeyer (viool) en Nikolaas Kende (piano) werken van componisten-academieleden uit recentere periode.

Andere initiatieven die dit jaar hebben plaatsgevonden naast de bestaande cycli zijn:

- o 8 november 2017, 17.30 uur: Voordracht door de laureaat van de VWS-prijs 2016, Joris Vriens: *Pijn komt binnen langs een achterpoort in de warmtegevoelige TRPM3 pijn detector*
- o 15 november 2017, 17.30 uur: Voorstelling van de nieuwe gedichtenbundel van Frans Boenders 'Apeiron'.

De bestaande cycli zijn:

Da Vincilezingen: deze hebben tot doel de invloed die bepaalde Vlamingen of Vlaanderen in de wereld hebben gehad naar buiten te brengen. Het gaat niet enkel om wetenschappers of wetenschappen, ook om figuren met grote uitstraling in andere domeinen zoals Peter Benoit, Mercator, Vesalius... In 2016 werd dit concept verruimd. Ook de invloed van wetenschap en cultuur van hedendaagse wetenschap(pers) en hedendaagse cultuur(beoefenaars) naar de toekomst wordt geïntegreerd. Er werden dit jaar twee Da Vincilezingen ingericht:

- o 13 september 2017: Da Vincilezing met Egbert Lox (KVAB): *Umicore's voorbeelden van duurzaam ondernemen*
- o 11 oktober 2017: Hugo De Man (KVAB): *imec-Technologieontwikkeling voor een betere wereld.*

De **herlezingscyclus** met diepgaande uiteenzettingen over wetenschap en kunst, die in 2016 het levenslicht zag, werd voorlopig niet voortgezet.

Lentecyclus: sinds 1998 wordt in het voorjaar een cyclus ingericht rond een belangrijk actueel thema uitgediept in subthema's en behandeld in meerdere namiddagsessies. Het thema van de Lentecyclus in 2017 was 'Europa, ons Vaderland?!'. Deze Lentecyclus kwam er op initiatief van Mark Eyskens (KMW). Naast een uitvoerige verslaggeving in Academieberichten n° 66 verscheen er n.a.v. deze cyclus ook het Standpunt n°52 met als titel 'Europa in de problemen' samengesteld door Mark Eyskens.

- o 25 april 2017: Van Victor Hugo tot Jean-Claude Juncker
Chair: Marc Maresceau (UGent, KVAB)
 - 'Wording van Europa: Van Europese Gemeenschap naar Europese Unie' door Steven Vanhecke (KU Leuven)
 - 'Geniale Founding Fathers' door Vincent Dujardin (UCL)
 - 'De Basisverdragen anno 2017' door Paul Demaret (Gewezen Rector Europa College, Brugge; ULg)
 - 'EU besluitvorming in de praktijk' door Karel De Gucht (Gewezen EU Commissaris; VUB)
- o 2 mei 2017: Europa met vallen en opstaan
Chair: Frans Boenders (KVAB)
 - 'Verdieping of uitbreiding' door Jan Wouters (KU Leuven, KVAB)
 - 'Duitse eenmaking en de euro' door Mark Eyskens (KU Leuven, KVAB)
 - 'Bankencrisis' door Paul De Grauwe (London School of Economics, KVAB)

- 'Migratie en Asiel' door Kris Pollet (Senior Legal and Policy Officer, European Council on Refugees and Exiles)
- o 9 mei 2017: Topical Issues
Chair: Inge Govaere (UGent, KVAB)
 - 'The key role of the Court of Justice in European Integration' door Koen Lenaerts (President European Court of Justice).
 - 'Brexit' door Sir Francis Jacobs (Former Advocate General European Court of Justice; Professor King's College, London)
 - 'The EU and its Neighbours' door Marc Maresceau (UGent, KVAB)
 - 'Closing speech & Concluding Remarks' door Herman Van Rompuy (Former President of the European Council)

Concertenreeks: in 2017 werden twee concerten georganiseerd (cf. supra). De Academie wil in deze reeks naast de buitenlandse componisten in het bijzonder ook Vlaamse muziek en Vlaamse componisten aan bod laten komen:

- o 20 september 2017: Concert met Russell Hirschfield (piano) met werken van Claude Debussy, Alexander Scriabin, Luc van Hove, André Laporte en Piet Swerts (de laatste drie zijn tevens lid van de Klasse Kunsten van de KVAB).
- o 24 november 2017: Eindejaarsrecital met het duo Yolente de Maeyer (viool) en Nikolaas Kende (piano), met werken van August De Boeck, Joseph Ryelandt, Jef Maes, Ernest van der Eycken, Victor Legley en Willem Kersters (de laatste vier waren lid van de KVAB).

12 Ondersteuning aan externe evenementen

In 2017 werden 182 externe evenementdagen georganiseerd, tegenover 169 in 2016, 146 in 2015 en 144 in 2014. Hieronder worden alle evenementen geklasseerd die door externen worden georganiseerd, dit is met inbegrip van RASAB, EASAC, Nationale Comités, Club van Rome en de Vlaamse Gemeenschap.

De meeste van deze evenementen genieten in hoofdzaak logistieke ondersteuning. Sommige organisaties komen tot stand in samenwerking met de KVAB, de Jonge Academie of beide. Een volledig overzicht vindt u in bijlage.

13 Coördinatie binnen RASAB

RASAB, the Royal Academies for Science and the Arts of Belgium, werd in 2001 opgericht door de KVAB en de Académie royale des Sciences, des Lettres et des Beaux-Arts de Belgique (ARB). Zij is verantwoordelijk voor de coördinatie van de activiteiten op nationaal en internationaal niveau van de twee academies, zoals de nationale wetenschappelijke comités en de vertegenwoordiging van België in de federaties van academies. RASAB wordt bestuurd door de voorzitters en vast secretarissen van beide academies, aangevuld met  en vertegenwoordiger van elke Klasse.

13.1 Nationale Comités

De missie van de nationale wetenschappelijke comités is de promotie en coördinatie van verschillende wetenschappelijke disciplines in België, hoofdzakelijk in een internationale context. De voorwaarde voor de oprichting van een Nationaal Comité is het bestaan van een internationale wetenschappelijke unie in dezelfde discipline, die op haar beurt verbonden is aan ICSU (International Council for Science). Een overzicht van de Belgische wetenschappelijke comités en hun leden is te raadplegen op www.rasab.be.

13.1.1 Activiteiten

Het verslag van de activiteiten van de Nationale Comités wordt jaarlijks gepubliceerd op de website van RASAB (www.rasab.be).

Elke benoeming van nieuwe leden en elke nominatie van een afgevaardigde voor een algemene vergadering van een internationale wetenschappelijke unie moet goedgekeurd worden door de Klassen voor Wetenschappen van de KVAB en de ARB. Deze benoemingen en nominaties worden doorgaans gegroepeerd en 2 tot 3 maal per jaar aan de Klassen voorgelegd. In 2017 gebeurde dit in april en november.

De KVAB geeft aan de Nationale Comités de kans om kosteloos over haar zalen te beschikken voor evenementen (zie lijst externe evenementen). Zij maken hiervan gebruik voor het organiseren van internationale congressen, maar ook voor nationale activiteiten om de uitstraling van hun discipline te bevorderen.

13.2 Deelname aan internationale samenwerkingen

De KVAB is soms rechtstreeks, soms via RASAB, lid van verschillende federaties en samenwerkingsverbanden van academiën, zowel op Europees niveau als op wereldniveau. Een overzicht van de lidmaatschappen en de Belgische vertegenwoordigers is te vinden op www.rasab.be.

13.2.1 EASAC

Vertegenwoordigingsmissies in 2017:

- o EASAC Energy SP, Athene 23-26/04/2017: Jan Kretzschmar
- o EASAC Council Meeting, Tallinn 25-26/05/2017: Freddy Dumortier
- o EASAC General Assembly, Sofia, 22-26/11/2017: Freddy Dumortier

Experten genomineerd door de KVAB in werkgroepen of als peer reviewer van EASAC in 2017:

- o EASAC Report on Sustainability and Multi-functionality in Europe's forests: Bart Muys
- o EASAC Report on Genome Editing: Rene Custers, Dirk Inz , Lieve Gheysen
- o EASAC Report on Negative Emission Technologies: Johan Martens en Guy Marin

13.2.2 ICSU

Vertegenwoordigingsmissies in 2017:

- o ICSU meeting Riga, 10-15/5/2017: C. Vandermortten
- o ICSU meeting Taipei, 21-30/10/2017: C. Vandermortten

13.2.3 CAETS

CAETS (Council of Academies of Engineering and Technological Sciences) is de wereldvereniging van ingenieursacademi es. Paul Verstraeten is via BACAS (Belgian Academy Council of Applied Sciences) lid van de Board of Directors van CAETS (International Council of Academies of Engineering and Technological Sciences) en bracht vanuit die rol verslag uit van de activiteiten in deze geledingen.

13.2.4 ALLEA

Vertegenwoordigingsmissies in 2017:

- o WG Science and Ethics, Amsterdam 9-10/1/2017 : Els Van Damme
- o WG Science and Ethics, 8-9/06/2017 Stockholm: Els Van Damme
- o Algemene Vergadering, 3-6/09/2017: Hubert Bocken
- o WG e-Humanities 4-6/12/2017: Bernard Rentier

13.2.5 SAPEA

Op 13 december 2016 is het samenwerkingsverband SAPEA (Science Advice for Policy by European Academies) gestart. SAPEA voert een project uit voor de EC als een samenwerkingsverband van 5 Europese academienetwerken: Academia Europaea, ALLEA (ALL European Academies), EASAC (European Academies Science Advisory Council), Euro-CASE (European Council of Academies of Applied Sciences, Technologies and Engineering), en FEAM (Federation of European Academies of Medicine). Het algemeen objectief van het project is om wetenschappelijke expertise bijeen te brengen, die tijdskritisch, onafhankelijk en evidentie-gebaseerd is, uit meer dan 100 Europese academies en uit meer dan 40 landen én die gericht is naar het hoogste beleidsniveau in Europa en het brede publiek.

Om de samenwerking tussen de academies te versterken, en de academies te steunen bij het produceren van deze evidentie-gebaseerde beleidsadviezen in SAPEA werd op 21 en 22 september 2017 in Madrid een SAPEA workshop georganiseerd voor de academieverantwoordelijken uit Europa. Deze werd ook bijgewoond door vele voorzitters en verantwoordelijken uit de 5 Europese Academienetwerken. De KVAB werd er vertegenwoordigd door de voorzitter Joos Vandewalle.

13.2.6 Samenwerking tussen federaties

De Europese Commissie heeft een budget van € 6.000.000 voorzien in het H2020-programma, bedoeld voor een betere samenwerking tussen de verschillende netwerken van academies, met als doel meer geïntegreerd en interdisciplinair beleidsadvies. De KVAB, die zelf interdisciplinair is in haar structuur en haar activiteiten, maakt deel uit van de 'Project Review Group' van EASAC en heeft via deze weg zeggenschap in het ontwerp en de strategie van het consortium van academienetwerken.

De federaties kunnen ook gebruik maken van het Paleis der Academiën als ontmoetingsplaats. Hiervan wordt dankbaar gebruik gemaakt, niet alleen door de vaste partner EASAC, maar tevens door andere federaties zoals ALLEA en Euro-CASE.

14 BACAS

BACAS (Belgian Academy Council for Applied Sciences) is de koepel waaronder de KTW (Klasse Technische Wetenschappen van de KVAB) en de CTS (Classe Technologie et Société van de Académie Royale de Belgique) verenigd zijn.

Deze koepel vertegenwoordigt de Belgische Nederlands- en Franstalige academisch ingenieurs in internationale organisaties van ingenieursacademiën zoals CAETS (International Council of Academies of Engineering and Technological Sciences) en Euro-CASE (European Council of Applied Sciences Technologies and Engineering).

Het voorzitterschap van BACAS wordt beurtelings door een lid van de KTW en een lid van de CTS waargenomen, telkens voor een periode van twee jaar. Voor de periode 2016-17 oefent ir. Jean-Jacques Van de Berg van de CTS dit voorzittersmandaat uit. De "board" (het bestuur) van BACAS vergadert tweemaal per jaar en telt 12 leden (6 van KTW en 6 van CTS).

Op deze bestuursvergaderingen wisselen KTW en CTS gegevens uit over elkaars werking en maken afspraken voor deelname aan de werking van de internationale ingenieursacademiën.

De werking van KTW verschilt nogal van deze van CTS: dit komt uiteraard deels door het feit dat de CTS ook niet-ingenieurs (vooral leden gespecialiseerd in menswetenschappen zoals sociologie of economie) onder haar leden telt (vandaar de naam Classe Technologie et Société). Maar ook de methodiek is anders: terwijl KTW getypeerd wordt door werkgroepen die Standpunten over actuele thema's voorbereiden en Denkerscycli waarin buitenlandse experts hun licht laten schijnen over

maatschappelijke uitdagingen in Vlaanderen, publiceren bij CTS leden in eigen naam in de reeksen "L'académie en Poche", "Transversales" en "Rétro Poche" en organiseren zij colloquia.

Leden van CTS krijgen steeds de mogelijkheid te participeren in KTW-werkgroepen, en omgekeerd worden KTW-leden op de hoogte gehouden van de initiatieven van de CTS.

Naast de reeds vermelde internationale organisatie CAETS is BACAS ook vertegenwoordigd in SAPEA (Science Advice for Policy by European Academies), een door de Europese Commissie gefinancierd wetenschappelijk adviescomité.

V. ACTIVITEITEN ONTWIKKELD BUITEN HET CONVENANT

15 Contactfora

Voor de organisatie van goedgekeurde contactfora worden, voor maximaal twee dagen, zalen in het Paleis der Academiën ter beschikking gesteld en wordt de hiermee samenhangende logistieke ondersteuning verstrekt door het personeel van de Academie. De Raad van Bestuur van de Academie bepaalt elk jaar, in het licht van het beschikbare budget, het maximaal bedrag van de toelagen. Voor aanvragen ingediend in 2017 kon een financiële toelage toegekend worden van maximaal € 1500 per dossier.

De aanvragen worden tweemaal per jaar afgesloten, op 1 april en op 1 oktober. Verdeeld over deze twee sluitingstermijnen werden in totaal 12 aanvragen tot het inrichten van een contactforum ontvangen. Deze werden alle 12 goedgekeurd en krijgen dus allen de nodige zalen gratis ter beschikking. Zes maal werd bovendien besloten een toelage toe te kennen. De met een toelage gehonoreerde aanvragen zijn:

- o BAPS 2017 – Johan Wagemans (KU Leuven)
- o Man and Machine – Marc Nyssen (VUB)
- o Coding Theory and Cryptography VII – Leo Storme (UGent)
- o Actuarial and Financial Mathematics Conference (AFMathConf2017) – Michle Vanmaele (UGent)
- o Het lyrische in de poëzie van Friederike Mayröcker – Inge Arteel (VUB)
- o Workshop: Cyclostratigraphy Intercomparison Project – Philippe Claeys (VUB)

De andere geselecteerde contactfora zijn:

- o Current Highlights in Microbiology – Jozef Anné (KU Leuven)
- o Sex Offenders in and out Crime (SOC) – Lieven Pauwels (UGent)
- o Governing Facts and Feelings in Environmental Decision-Making: Towards Equal Opportunities in Environmental Governance – Luc Lavrysen (UGent)
- o Digital approaches towards serial publications (18th-20th centuries) – Christophe Verbruggen (UGent)
- o Visualisation: Epistemic Practices and Theoretical Foundations – Bart Van Kerkhove (VUB)
- o Joint Meeting of the Belgian and British Biophysical Societies – Filip Meersman (UAntwerpen)

16 Publicaties

De KVAB heeft een lange traditie op het gebied van wetenschappelijke publicaties. KVAB Press verzorgt een aantal uitgaven in eigen beheer: de reeks Standpunten, het Nationaal biografisch woordenboek en een aantal gelegenheidspublicaties. Sinds 2014 werkt de Academie ook samen met de internationale wetenschappelijke Uitgeverij PEETERS voor de publicatie van vijf wetenschappelijke reeksen: *Iusti Lipsi Epistolae*, *Iuris Scripta Historica KVAB*, *Collectanea Hellenistica KVAB*, *Corpus Catalogorum Belgii* en *Verhandelingen van de Koninklijke Vlaamse Academie van België voor Wetenschappen en Kunsten Nieuwe Reeks*. Voor elk van deze reeksen is een afzonderlijke wetenschappelijke redactieraad verantwoordelijk. Deze redactieraden stimuleren nieuwe publicaties en bewaken de kwaliteit van de gepubliceerde werken aan de hand van een geformaliseerde peer-review procedure.

KVAB behoudt de vrijheid om daarnaast in eigen beheer te publiceren.

Overzicht van de publicaties per reeks in 2017:

16.1 *Collectanea Hellenistica KVAB*

Verschenen:

B. Van Beek, *The archive of the architectones Kleon and Theodoros (P. Petrie Kleon)*

16.2 *Corpus Catalogorum Belgii*

Met de publicatie van deel V in 2016 is deze reeks afgerond.

16.3 *Verhandelingen van de KVAB, Nieuwe Reeks*

Verschenen:

A. Herman, *Gesamtkunstwerk: de ontwikkeling van een idee. Duitse esthetica tussen Verlichting en Romantiek (1750-1850)*

In druk:

G. Gielis, *In gratia recipimus. Een studie over Nicolaas Coppin (ca. 1476-1535) en de inquisitie in de Nederlanden*.

E. Witte, J. Tollebeek, G. Kurgan (eds.), *De wereld van de Zuidelijke geleerden*.

17 VLAST

Teneinde een draagvlak voor de Academie te creëren bij de buitenwereld en tevens geïnteresseerde buitenstaanders in contact te brengen met leden van KVAB en KANTL werd in 2003 'De Vlaamse Academische Stem' (VLAST) opgericht als vriendenkring van de Vlaamse academiën KANTL en KVAB, ook wel eens 'Vrienden van de Academie' genoemd. VLAST organiseert voor haar leden culturele uitstappen, vnl. museumbezoeken, en nodigt hen uit op de publieke activiteiten van de KVAB, in het bijzonder die van het ACF. VLAST slaagde erin om in de loop van de voorbije 15 jaar een groep getrouwen rond zich te scharen die de werking van de Koninklijke Academiën erg genegen zijn. De bezoeken zijn exclusief voor leden van VLAST, KVAB en KANTL.

VLAST is momenteel een commissie van de Academie maar werd in 2003 gestart als vzw. In 2017 organiseerde zij 7 activiteiten met gemiddeld 20 deelnemers per activiteit. De activiteiten worden vastgelegd door een stuurgroep, voorgezeten door Mark Eyskens, waarin zowel leden zetelen van KVAB, KANTL als externen.

VLAST behartigt binnen de werking van de KVAB de publieksactiviteiten buiten het Paleis der Academiën in tegenstelling tot de werking van het ACF, dat gericht is op de evenementen georganiseerd door de KVAB i.s.m. de KANTL binnen het Paleis der Academiën.

Sinds 2017 probeert VLAST haar activiteiten nog breder bekend te maken in een aparte elektronische uitnodiging 'In de kijker', via de elektronische maandelijkse nieuwsbrief van KVAB en via de Academieberichten, in het begin van het jaar.

18 Wetenschappelijke Prijzen

18.1 Fondsprijzen

De Academie reikt jaarlijks een aantal Fondsprijzen uit. De jury's zijn samengesteld uit leden van de Academie en het secretariaatswerk wordt opgevangen door een staf lid. De volgende fondsprijzen werden in 2017 aan de volgende personen uitgereikt:

- o Henri SCHOUTEDENPRIJS: Benny Borremans (°1982): Transmission ecology of Morogoro arenavirus in the multimammate mouse *Mastomys natalensis* in Tanzania.
- o Paul VAN OYEPRIJS: Lidia Lins Pereira (°1986): The importance of benthic-pelagic coupling and spatial variability for deep-sea meiofauna.
- o Mgr. Charles DE CLERCQPRIJS: Dries Bosschaert (°1989): Joys and Hopes of Louvain Theologians. The Genesis of Louvain Christian Anthropologies and Their Diverse Reception in 'Gaudium et Spes' (1942-1965).
- o Erik DUVERGERPRIJS: Petra Maclot (°1954): The Status of Stone. Urban Identity and the Typological Discourse of Private Houses in Antwerp during the long Sixteenth Century.

De laureaten werden gehuldigd op de openbare zitting van 16 december 2017.

18.2 Frans Van Cauwelaertprijs

Jaarlijks reikt de Academie de Frans van Cauwelaertprijs uit ter bekroning van een jonge beloftevolle carrière (tot de leeftijd van 40 jaar). De prijs heeft een waarde van 7500 euro en wordt afwisselend uitgereikt in de humane en de exacte wetenschappen. In 2017 werd de prijs open verklaard in het domein van de natuur-, ingenieurs- en wiskundige wetenschappen. Op 30 april 2017 waren er te weinig kandidaturen. De indieningstermijn werd daarom verlengd tot eind mei 2017. Toen waren er 6 kandidaturen.

Op 6 juni 2017 stelde de Raad van Bestuur van het fonds onder leiding van Herman van Rompuy de heer Dirk Van Dyck aan als coördinator bij de evaluatie van de kandidaturen. Andere gewenste experts waren de heren Yvan Bruynseraede en Kristiaan Heyde. Op 13 oktober 2017 bracht de heer Kristiaan Heyde verslag uit van de beoordeling der kandidaturen bij de Raad van Bestuur omdat Dirk Van Dyck verhinderd was. De heer Philippe Tassin (VUB) werd door de jury met unanimité voorgesteld als laureaat van de Van Cauwelaertprijs 2017, waarna de Raad van Bestuur van het fonds Philippe Tassin als laureaat bevestigde. De prijs werd plechtig uitgereikt door Herman Van Rompuy tijdens de academische zitting van het fonds op 6 december 2017.

18.3 Vlaamse Wetenschappelijke Stichting

De Vlaamse Wetenschappelijke Stichting (VWS) reikt jaarlijks een wetenschappelijke prijs uit ter waarde van 10.000 euro. De VWS wordt sinds 2008 ondersteund door een personeelslid van de KVAB. De prijs 2017 situeerde zich in het domein van de Humane Wetenschappen. De jury werd samengesteld uit 5 leden van de KVAB en 5 leden namens de VWS. Er werden 13 kandidaturen op het secretariaat ingediend.

Mevrouw Caroline Masquillier (UAntwerpen) werd uitgeroepen tot laureaat van de VWS 2017 in de Humane Wetenschappen voor haar sociologisch onderzoek over "HIV/AIDS Competent Huishouden: De intermediaire rol van het huishouden bij 'community based' zorg voor personen die leven met HIV/AIDS in Zuid-Afrika". Het onderzoek werd door de jury als belangwekkend beschouwd voor Zuid-Afrika, maar haalde ook aan dat het invloed heeft op het beleid en dat het bovendien universeel is, wat inhoudt dat het eveneens buiten Zuid-Afrika toepasbaar is en eventueel ook op andere ziekten of epidemies. De prijs werd uitgereikt tijdens de Algemene Vergadering van de KVAB op zaterdag 16 december 2017.

VI. BESTUURLIJKE, ORGANISATORISCHE EN FINANCIËLE ASPECTEN

19 Bestuurlijke en organisatorische wijzigingen

Wegens ziekte werd Jean-Pierre Henriët († 22.04.2017) in januari als klassenbestuurder van KNW opgevolgd door de onderbestuurder Dirk Van Dyck en werd Els Van Damme verkozen als nieuwe onderbestuurder.

Er hebben zich geen andere wijzigingen voorgedaan bij de bestuursorganen, en evenmin bij de staf. Dit was mooi meegenomen in een druk jaar van evaluatie en convenantbesprekingen. We werden in 2017 immers geëvalueerd door de overheid. Hiervoor had EWI het evaluatiebureau Technopolis nv ingeschakeld. In 2016 hadden we, in voorbereiding hiervan, een grote ledenbevraging georganiseerd en een resem documenten geproduceerd. In 2017 werden interviews afgenomen van een aantal leden van KVAB en van de Jonge Academie, evenals van vertegenwoordigers van enkele externe organisaties. Het rapport van Technopolis nv was overwegend positief, wat een goede start betekende voor de convenantbesprekingen in het najaar.

De convenantbesprekingen hebben geleid tot een nieuw convenant, dat door de Vlaamse regering goedgekeurd werd op 22.12.2017. Het nieuwe convenant geldt voor de periode 2018-2023.

Het convenant voorziet ondermeer in een lichte stijging van de subsidie die zal toelaten om de staf met 1,5 tot 2 leden uit te breiden. Een uitbreiding van de staf is geen overbodige luxe. Het zal toelaten om invulling te geven aan een degelijk en uitvoerig Communicatieplan en om een nog betere ondersteuning te bieden aan de vele initiatieven die onze leden nemen.

Op 31 december eindigden een aantal bestuursmandaten, waaronder de klassenbestuurder van de Klasse Kunsten en de onderbestuurder van de Klasse van de Natuurwetenschappen. In de bijlagen vindt u ter vergelijking de samenstelling terug van de Raad van Bestuur voor de jaren 2017 en 2018.

20 Financieel overzicht

Het boekjaar 2017 sluit af met een batig saldo van 113.913,31 EUR, voor zover alle debiteuren effectief hun schulden inlossen, met inbegrip van de overheid. Het batig saldo resulteert uit een overschot op de courante verrichtingen van de Academie van 106.990,67 EUR en een extra inkomst van 6.922,64 EUR buiten begroting. Deze extra inkomst bestaat volledig uit het wegwerken van een virtuele minwaarde uit 2016, na aftrek van de onkosten voor financiële verrichtingen. Het resultaat uit de courante verrichtingen is het gevolg van de uitvoering van de begroting 2017 die zowel betrekking heeft op de uitgaven en inkomsten binnen als buiten het kader van het convenant. Voor de toegelaten uitgaven binnen het kader van het convenant is er in 2017 een tekort van 77.764,83 EUR. De verrichtingen buiten het convenant leveren een positief resultaat op van 184.755,50 EUR, mede dank zij een subsidie van 80.000 EUR, die de Nationale Loterij verstrekt ter ondersteuning van de Jonge Academie, en een tussenkomst van RASAB van 36.965,59 EUR voor de halftime inzet van een beleidsmedewerker in de werking van RASAB.

In de jaren 2010-2012 werd een cumulatief verlies geleden van 652.721,87 EUR, zelfs indien de financiële opbrengsten uit die periode mee in rekening worden gebracht. Dit verlies leidde tot een aanzienlijke vermindering van het patrimonium van de Academie. De Raad van Bestuur heeft dan ook, net als in de voorbije jaren, beslist om het batig saldo van het boekjaar 2017 toe te voegen bij het patrimonium.

Een voldoende financiële reserve is immers niet alleen nodig in functie van het benodigde sociaal passief maar is ook onontbeerlijk wegens een aantal onzekerheden in de recurrente financiering van

de Academie. De inkomsten buiten convenant moeten ieder jaar opnieuw worden verworven en zijn geenszins gegarandeerd.

Naar de volgende zes jaar toe voorziet de Vlaamse overheid in een hogere overheidssubsidie, die gegarandeerd lijkt zolang we kunnen voldoen aan de afgesproken vereisten (KPI's). Deze verhoogde subsidie zal weliswaar ingezet worden voor een stijging van het personeelsbestand en een toename van activiteiten, wat toch weer een grotere onzekerheid met zich meebrengt.

Er zijn ook nog een aantal uitgaven te verwachten van exceptionele aard die moeilijk in een normale begroting kunnen ingepast worden, rekening houdend met de geldende Europese regelgeving inzake de besteding van middelen. Voor die reden heeft de Raad van Bestuur beslist om de exceptionele inkomsten bij de verkoop van het Beltenbos, ten bedrage van 573.000 EUR, in een fonds te stoppen (het Beltenbosfonds) dat zou aangesproken worden bij specifieke projecten die de Raad van Bestuur buiten begroting wenst uit te voeren.

Voor meer informatie over de uitvoering van de begroting 2017 en over de financiële situatie van de KVAB eind 2017 verwijzen we naar het "Financieel jaarverslag 2017".

21 Organisatieontwikkelingsplan

Gebaseerd op het organisatieontwikkelingsplan voor de periode 2014-2017 werd eind 2016 een nieuw organisatieontwikkelingsplan voor de periode 2018-2022 opgesteld. Dit plan bouwde voort op de doelstellingen uit het vorige plan, zij het aangepast aan de grondige evolutie die we in de voorbije jaren hebben meegemaakt.

Voor belangrijke aspecten als communicatie, elektronische werkomgeving en website, verwijzen we naar de paragrafen 22 en 23, waarin de verdere uitwerking van deze sectoren, gedetailleerd beschreven staat.

Wat personeelsbeleid betreft is, zoals aangekondigd in het nieuwe organisatieontwikkelingsplan voor de periode 2013-2017, overgegaan tot de aanstelling van een administratieve coördinator, die tevens fungeert als personeelsverantwoordelijke. Deze taak werd toegewezen aan een beleidsmedewerker met jarenlange ervaring, die ook de nodige draagkracht heeft bij de staf. De aanstelling ging gepaard met een gepaste baremaverhoging.

Conform de regelgeving van de Vlaamse overheid zijn ook baremaverhogingen toegekend aan stafleden die voldeden aan de anciënniteitsvereisten.

Rekening houdend met een mogelijke uitbreiding van de staf in 2018, zijn in 2017 geen aanpassingen gebeurd inzake verdeling van verantwoordelijkheden en werden dus ook geen wijzigingen aangebracht aan het organogram.

22 Website en databeheer

De lancering van de nieuwe KVAB-website was een belangrijke mijlpaal in 2017. Dit is het resultaat geweest van een intensief traject van KVAB met de firma Isotoop, de stafmedewerkers en de bestuursleden. In een eerste fase begin 2017 kregen alle leden van de KVAB de mogelijkheid om feedback te geven op een proefversie van de site. Na verwerking van de feedback ging de website "live" voor het brede publiek.

De nieuwe website laat de bezoeker toe om vlot en intuïtief kennis te maken met het aanbod van de KVAB. De website is een enorme verbetering voor de communicatie van de KVAB die nu toegankelijker, visueler en dynamischer geworden is.

De ontwikkeling van de nieuwe website gebeurde in parallel met de realisatie van een gecentraliseerd datasysteem in samenwerking met Jan Van Campenhout. Dit zorgde voor een golf van vernieuwing en digitalisering op vlak van de administratieve werking van de Academie. Naast het fungeren van het datasysteem als opslag voor persoons- en adresgegevens en als basis voor de administratieve werking van de Academie, werd het systeem gekoppeld aan de Drupal-website van de Academie. Zo kunnen documenten, ledendata, statische gegevens o.a. met betrekking tot prijzen enz. centraal bewaard worden in de database en van daaruit opgeroepen worden voor de website.

De werking van het datasysteem werd in 2016 in gebruik genomen. In 2017 werden nog heel wat functionaliteiten nader uitgewerkt:

- o Alle leden (gewone leden, ereleden en buitenlandse leden) werden gecontacteerd en kregen de mogelijkheid om via een gepersonaliseerd webformulier hun gegevens na te kijken en aan te passen.
- o Leden verkregen toegang tot het intranet van de Academie op de nieuwe website. Wanneer ze inloggen met hun gegevens hebben zij toegang tot alle informatie (agenda, verslagen, documentatie) met betrekking tot de werking van de Academie, de klassen en de werkgroepen waarvan zij deel uitmaken. Deze functionaliteit is mogelijk dankzij de verbinding tussen de website en de database.
- o De link tussen de database en de nieuwe website werd ook uitgebreid om online inschrijvingen rechtstreeks te kunnen opnemen in de databank. Van daaruit worden de gegevens verder verwerkt.

Er zal ook in de toekomst blijvend geïnvesteerd worden in zowel de website als het systeem van databeheer. Er wordt bijvoorbeeld voorzien dat in het eerste kwartaal van 2018 een Engelstalige versie van de website beschikbaar zal worden voor het grote publiek.

23 Communicatie

Naar aanleiding van de evaluatie van de werking van de KVAB werd in 2017 een Commissie Communicatiebeleid opgericht. De opzet van deze commissie is om het proces van ontwerp en implementatie van een communicatiestrategie voor de KVAB te begeleiden en te ondersteunen. In 2017 kwam deze commissie voor het eerst bijeen. De doelstelling is om een communicatieplan af te werken tegen eind 2018.

In 2017 zette de KVAB opnieuw in op actieve en doelgroepgerichte communicatie op maat van de activiteiten, publicaties en nieuwsberichten. Dankzij de nieuwe website, de verschillende sociale mediakanalen van de Academie en de functionaliteiten van de nieuwe database werd dit proces in 2017 verder geoptimaliseerd.

23.1 Pers en sociale media

De Academie nam in 2017 meermaals contact op met de pers. Dit resulteerde in diverse verschijningen in de klassieke media. Hieronder verstaan we dag-, week- en maandbladen en radio- en tv-zenders. Een uitgebreid overzicht vindt u in bijlage.

In 2017 werd de Twitter-account van KVAB (@_KVAB) opnieuw actief gebruikt. De berichten van KVAB werden 69.500 keer gezien en zorgden ook voor heel wat interactie via onder meer retweets.

Onderwerpen zoals de onderscheidingen wetenschapscommunicatie en de Standpunten zorgden voor heel wat activiteit op dit medium.

In 2017 werd actiever ingezet op twee bijkomende sociale kanalen, met name Facebook en LinkedIn. Nieuwsberichten werden gedeeld via de LinkedIn pagina, op Facebook werd dan weer handig gebruik gemaakt van de functionaliteit om activiteiten van de KVAB als Facebook-evenement aan te maken. Nog veel mogelijkheden bleven onbenut maar de stappen zijn gezet om dit in de toekomst verder uit te bouwen.

De communicatiecellen van de universiteiten en andere spelers in het domein wetenschap, innovatie en cultuur kennen een groot bereik. Hun doelpubliek sluit nauw aan bij het doelpubliek van de verschillende initiatieven van de KVAB. Disseminatie van KVAB-nieuws langs deze weg wordt dan ook als zeer waardevol beschouwd.

KVAB nieuwsberichten en evenementen worden ook bekendgemaakt via de nieuwsbrieven van EWI en VARIO.

23.2 **Digitale communicatie**

De hierboven beschreven website is de spil van de digitale communicatie van de KVAB. De webpagina's werden meer dan 130.000 keer weergegeven.

De KVAB blijft ook actief gebruik maken van Mailchimp voor het verzenden van digitale nieuwsbrieven en uitnodigingen. De interne nieuwsbrief wordt maandelijks verspreid naar alle academiëleden en leden van de Jonge Academie. De externe digitale nieuwsbrief vertrekt naar een algemeen adressenbestand van geïnteresseerden (4.000 adressen). Digitale uitnodigingen voor bijvoorbeeld symposia, lezingen, Standpuntvoorstellingen werden steeds verstuurd naar een op maat samengestelde lijst adressen. In 2017 werden in totaal 50 verschillende campagnes verzonden via Mailchimp.

23.3 **Academieberichten**

In 2017 verscheen jaargang 28 van de Academieberichten met nrs. 65 (20 pp.), 66 (20 pp.) en 67 (20 pp.). Ook dit jaar kwam de KVAB naar buiten met een gevarieerd berichtenblad dat haar werking voorstelde in de wereld van wetenschappen en kunsten. Uiteraard werd daarin de toespraak van de Gouden Penning 2016 Alain Platel opgenomen ("Thema's om op te dansen") en werden de Denkerscycli voorgesteld, o.m. die over Multiculturalisme en Transparantie. Daarnaast werd de heel actuele Lentecyclus 2017 over "Europa, ons vaderland?" ruim toegelicht.

Naast de veeleer functionele mededelingen over de nieuwe Standpunten en publicaties, de aankondiging van activiteiten (ACF, Contactfora...), de ledenwerking, de bekendmaking van nieuwe leden en de laureaten van de Klassen en fondsprijzen enzovoort, werd ook aandacht besteed aan de tentoonstellingen en concerten van de leden kunstenaars, met in 2017 o.m. Carl De Keyzer (Higher Ground), Hugo Heyrman (Transparency of Time), Piet Swerts (A Symphony of Trees), Dirk Brossé (Ebony Oratorio), Ana Torfs (Power and Other Things) en Michaël Borremans (De Passanten). Bijzondere aandacht kreeg de Driejaarlijkse Prijs van de Vlaamse Minister voor Wetenschapsbeleid die eind 2016 werd toegekend aan het vernieuwde museum "Kazerne Dossin - Memoriaal, Museum en Documentatiecentrum over Holocaust en Mensenrechten".

Verder stonden de Vlaamse Commissie voor Wetenschappelijke Integriteit, de nieuwe gedragscode voor de wetenschap, de Universiteit van Vlaanderen, de laureaten wetenschapscommunicatie, de internationale samenwerking en All European Academies, de Jonge Academie en het nieuw

verschenen boekdeel in de reeks Nationaal Biografisch Woordenboek in de aandacht. En er werden weer enkele onbekende gegevens in de omgeving van het Paleis der Academiën toegelicht.

VII. BIJLAGEN

I. INHOUD

II. Activiteiten ontwikkeld binnen het Convenant	56
1 Prijzen (KPI 1)	56
2 Denkersprogramma (KPI 2)	56
2.1 Evenementen DP Multiculturaliteit	56
2.2 Evenementen DP Transparantie	56
2.3 Evenementen Vlaams DP	57
3 Standpunten (KPI 3)	57
4 Genootschapswerking	59
4.1 Benoeming nieuwe leden	59
4.2 Samenstelling Klassen	60
4.3 Samenstelling Raad van Bestuur	66
4.1 Klassenvergaderingen	67
4.2 Gezamenlijke vergaderingen	68
4.3 Algemene vergaderingen	69
4.4 Permanente commissies en werkgroepen	69
4.4.1 Reflectiegroep Energie	69
5 Jonge Academie	69
6 Onderscheiding Wetenschapscommunicatie	69
7 VCWI	70
8 Academisch Cultureel Forum	70
9 Ondersteuning aan externe evenementen	71
10 Coördinatie binnen RASAB	75
10.1 Nationale Comités	75
10.2 Deelname aan internationale samenwerkingen	76
III. Activiteiten ontwikkeld buiten het Convenant	78
11 Contactfora	78
12 VLAST	79
13 Wetenschappelijke Prijzen	79
IV. Bestuurlijke en organisatorische aspecten	80
14 Vergaderingen van Bureau en Raad van Bestuur	80
15 Mediarespons	81

II. ACTIVITEITEN ONTWIKKELD BINNEN HET CONVENANT

II.a. OPERATIONELE DOELSTELLINGEN MET KPI

1 Prijzen (KPI 1)

Titel	Datum	# deelnemers
Openbare Algemene Vergadering	16-12-2017	230

2 Denkersprogramma (KPI 2)

2.1 Evenementen DP Multiculturaliteit

Titel	Datum	# deelnemers
Round tables on Multiculturalism	17 & 18-03-2017	35
Slotsymposium 'Multiculturalism. How can Society deal with it?'	23-06-2017	120
Voorstelling Standpunt Final Report Denkers Multiculturalism	18-12-2017	30

2.2 Evenementen DP Transparantie

Titel	Datum	# deelnemers
Round table on Transparency	22-09-2017	15
Slotsymposium 'The Limits of Transparency. What does transparency show? What does transparency hide?'	10 & 11-12-2017	50

2.3 Evenementen Vlaams DP

Titel	Datum	# deelnemers
Symposium 'The Central Role of End Users in the Energy Transition'	29-11-2017	50

3 Standpunten (KPI 3)

Overzicht Standpunten

Nr	Auteur(s)	Titel	Klasse(n)	Jaar	Depotnummer	ISBN
40b*	H. De Dijn, I. Veretennicoff, D. Willems	Being a professor in 2016	Natuurwetenschappen, Menswetenschappen, Kunsten, Technische wetenschappen	2017	D/2017/0455/04	978 90656 917 12
44b*	R. Belmans, P. Vingerhoets, I. Van Vaerenbergh	The central role of end users in the energy transition	Technische wetenschappen	2017	D/2017/0455/01	978 90656 916 99
48	P. Verdonck, M. Van Hulle e.a.	Datawetenschappen en gezondheidszorg	Technische wetenschappen m.m.v. de Koninklijke Academie voor Geneeskunde	2017	D/2017/0455/03	978 90656 917 05
49	Y. Berbers, M. Hildebrandt, J. Vandewalle e.a.	Privacy in tijden van internet, sociale netwerken en big data	Technische wetenschappen m.m.v. Menswetenschappen en Jonge Academie	2017	D/2017/0455/05	978 90656 917 29
50	B. Baert (e.a.)	Iconologie of 'La science sans nom'	Kunsten	2017	D/2017/0455/06	978 90656 917 36
51	T. Modood, F. Bovenkerk	Multiculturalism – How can Society deal with it? A Thinking Exercise in Flanders	(Menswetenschappen)	2017	D/2017/0455/07	978 90656 917 43
52	M. Eyskens	Europa in de problemen	Menswetenschappen	2017	D/2017/0455/08	978 90656 917 50

53	L. Steels (e.a.)	Artificiële intelligentie: Naar een vierde industriële revolutie?	Natuurwetenschappen m.m.v. Technische wetenschappen en Menswetenschappen	2017	D/2017/0455/09	978 90656 917 67
54	G. Gheysen, R. Custers, D. Van Der Straeten en D. Inzé	Ggo's anno 2018. Tijd voor een grondige herziening.	Natuurwetenschappen m.m.v. Technische Wetenschappen	2017	D/2017/0455/10	978 90656 917 74
55	C. Waelkens	De deelname van Vlaanderen aan internationale onderzoeksinfrastructuren: uitdagingen en aanbevelingen	Natuurwetenschappen	2017	D/2017/0455/12	978 90656 91798
55b	J-P. Henriët	Mijlpalen in internationale wetenschappelijke samenwerking	Natuurwetenschappen	2017	D/2017/0455/13	978 90656 918 04
56	P. Swerts, P. Chielens, L. Posman	A Symphony of Trees. Wereldcreatie naar aanleiding van de herdenking van de Derde Slag bij Leper, 1917	Kunsten	2017	D/2017/0455/11	978 90656 917 81

Overzicht evenementen

Titel	Datum	# deelnemers
Voorstelling Standpunt Bloementapijt voor Antwerpen te Antwerpen	19-04-2017	50
Debatavond n.a.v. Standpunt Energietransitie	23-05-2017	75
Studiedag n.a.v. creatie Standpunt Artificiële intelligentie	19-09-2017	120
Voorstelling Standpunt Gezondheidszorg in evolutie	21-09-2017	120
Voorstelling Standpunt Privacy in tijden van internet	14-11-2017	70
Symposium The Central Role of End Users in the Energy Transition	29-11-2017	50

II.b. OPERATIONELE DOELSTELLINGEN ZONDER KPI

4 Genootschapswerking

4.1 Benoeming nieuwe leden

Benoemingsronde 2017

KNW			KMW			KK			KTW			Totaal KVAB	
# dames	# leden	%dames	# dames	#leden	%dames	# dames	# leden	% dames	# dames	# leden	% dames	# dames	# leden
1	2	50%	0	2	0%	1	2	50%	-	-	-	2	6

Totaaloverzicht (december 2017)

	KNW	KMW	KK	KTW	Totaal
# leden	70	80	70	81	301
# gewone leden	57	66	58	49	230
# ereleden	13	14	12	32	71
# leden < 66 (dec 2017)	40	38	38	39	155
# vrouwen gewone leden	18	23	16	13	70
# vrouwen < 66	18	15	13	12	58
genderverhouding	32%	35%	28%	27%	30%
genderverhouding (< 66)	45%	39%	34%	31%	37%

4.2 Samenstelling Klassen

Tussen haakjes telkens het jaar van verkiezing als lid.

Januari 2017

KNW		gewone leden	
1.	Thys van den Audenaerde D. (1978)	29.	Hofkens J. (2010)
2.	Van Montagu, baron M. (1987)	30.	Schoofs L. (2010)
3.	Thas J. (1988)	31.	Swennen R. (2010)
4.	Gomes W. (1989)	32.	Tavernier J. (2010)
5.	Kühn E. (1990)	33.	Van Tendeloo G. (2010)
6.	Schamp N. (1990)	34.	Aerts C. (2011)
7.	Vandekerckhove J. (1990)	35.	Baets R. (2011)
8.	Hirsch C. (1994)	36.	Bogaerts A. (2011)
9.	Heyde K. (1996)	37.	De Mazière M. (2011)
10.	Jacobs P. (1996)	38.	Gheysen G. (2011)
11.	Gijbels R. (1997)	39.	Martens J. (2011)
12.	Dumortier F. (1998)	40.	Peeters F. (2011)
13.	Kerstens K. (1998)	41.	Van de Peer Y. (2011)
14.	Van Broeckhoven C. (1999)	42.	Moens L. (2012)
15.	Van Houtte P. (1999)	43.	Sevrin A. (2012)
16.	Henriet J.-P. (2001)	44.	Vandenabeele P. (2012)
17.	De Kimpe N. (2003)	45.	Van Den Broeck C. (2012)
18.	Waelkens C. (2003)	46.	Cuyt A. (2013)
19.	Inzé D. (2005)	47.	Neyens G. (2013)
20.	Van Dyck D. (2006)	48.	Van Lipzig N. (2013)
21.	Vincx M. (2006)	49.	Van Speybroeck V. (2013)
22.	Ceulemans R. (2009)	50.	Darras V. (2014)
23.	Maex K. (2009)	51.	De Feyter S. (2014)
24.	Poesen J. (2009)	52.	Van der Linden A. (2014)

25.	Steels L. (2009)	53.	Binnemans K. (2015)
26.	Van Damme E. (2009)	54.	Gijbels I. (2015)
27.	Van Maldeghem H. (2009)	55.	Van Der Straeten D. (2016)
28.	Backeljau T. (2010)	56.	Verschuren D. (2016)
KNW ereleden			
1.	Geukens F. (1958)	8.	Coomans A. (1978)
2.	Maton J. (1970)	9.	Bruynseraede Y. (1988)
3.	Peters J. (1970)	10.	Vermeersch P. (1990)
4.	Gullentops F. (1962)	11.	Vanquickenborne L. (1986)
5.	Fiers, baron W. (1973)	12.	De Schryver F. (1989)
6.	Smeyers P. (1983)	13.	Van Landuyt J. (1994)
7.	Vanhecke L. (1973)	14.	Veretennicoff I. (1998)

KMW gewone leden			
1.	Peeters T. (1985)	34.	Van Goethem H. (2009)
2.	Dewachter W. (1986)	35.	Verschaffel L. (2009)
3.	Witte, barones E. (1988)	36.	Veugelers R. (2009)
4.	Steel C. (1989)	37.	De Clercq M. (2010)
5.	Willems D. (1989)	38.	Tollebeek J. (2010)
6.	van Outryve d'Ydewalle, ridder G. (1992)	39.	Van Den Berghe L. (2010)
7.	Bocken H. (1994)	40.	Velle K. (2010)
8.	Van Rompuy, baron P. (1994)	41.	Wagemans J. (2010)
9.	Lesthaeghe R. (1996)	42.	Bourgeois J. (2011)
10.	De Dijn H. (1997)	43.	Buysse A. (2011)
11.	Verhofstadt-Denève L. (1997)	44.	Konings J. (2011)
12.	Clarysse W. (1998)	45.	Lamberigts M. (2011)
13.	Tasmowski L. (1998)	46.	Geens K. (2012)
14.	Van Uytfanghe M. (1998)	47.	Praet D. (2012)

15.	Waelkens, ridder M. (1998)	48.	Schokkaert E. (2012)
16.	Weyembergh M. (1999)	49.	Vandorpe K. (2012)
17.	Alen, baron A. (1999)	50.	Velaers J. (2012)
18.	Billiet J. (2001)	51.	Davidse K. (2013)
19.	De Nauw A. (2001)	52.	Deneckere G. (2013)
20.	Versluys K. (2001)	53.	Maes B. (2013)
21.	Foblets, barones M. (2001)	54.	Pauwels C. (2013)
22.	Cousy H. (2002)	55.	Verhetsel A. (2013)
23.	Batens D. (2002)	56.	Heirbaut D. (2014)
24.	Symoens H. (2003)	57.	Onghena P. (2014)
25.	Cantillon, barones B. (2003)	58.	Van Hulle C. (2014)
26.	Standaert N. (2003)	59.	Verhulst S. (2014)
27.	De Grauwe P. (2004)	60.	Keunen B. (2015)
28.	Maresceau M. (2004)	61.	Matthijs K. (2015)
29.	Laureys G. (2007)	62.	Mesquita B. (2015)
30.	Boone M. (2008)	63.	Van Houtte M. (2015)
31.	Wouters J. (2008)	64.	Govaere I. (2016)
32.	Van Damme M. (2009)	65.	Van Riel G. (2016)
33.	Vandenbergen A.-M. (2009)		
KMW			
ereleden			
1.	Vervliet H. (1968)	8.	Eyskens M. (1988)
2.	van Caenegem, baron R. (1974)	9.	Dobbelaere K. (1992)
3.	Van der Wee, baron H. (1977)	10.	De Mey M. (1994)
4.	Krings, baron E. (1981)	11.	Derolez A. (1992)
5.	Huyse L. (1994)	12.	Prevenier W. (1985)
6.	Van der Haegen H. (1988)	13.	Simons L. (1997)
7.	Storme M. (1982)	14.	Van der Cruysse D. (1998)

KK		gewone leden	
1.	Marijnissen R. (1970)	29.	De Buck S. (2009)
2.	Van Gysegem P. (1981)	30.	Maes F. (2009)
3.	Van de Velde C. (1986)	31.	Posman L. (2009)
4.	Van Reeth B. (1990)	32.	Smets M. (2009)
5.	Boenders F. (1991)	33.	Van Der Wee B. (2009)
6.	Coryn R. (1993)	34.	Vermote P. (2009)
7.	Dr. Heyrman H. (1993)	35.	Delrue R. (2010)
8.	D'Haene R. (1993)	36.	Martens M. (2010)
9.	De Keersmaeker A.-T. (1998)	37.	Ruyters M. (2010)
10.	Fabre J. (1998)	38.	Vandenbroeck P. (2010)
11.	Strauven F. (2000)	39.	Verschaffel B. (2010)
12.	Van Hove L. (2001)	40.	Coomans de Brachène T. (2011)
13.	De Jonge K. (2001)	41.	De Keyzer C. (2011)
14.	Balis A. (2002)	42.	Rathé F. (2011)
15.	De Bondt W. (2003)	43.	Bergé P. (2012)
16.	Elias W. (2003)	44.	Swerts P. (2012)
17.	Stroo C. (2003)	45.	Van Landeghem J. (2012)
18.	Van der Stighelen K. (2003)	46.	Vandenabeele L. (2012)
19.	Delaere M. (2005)	47.	Baert B. (2013)
20.	Panamarenko (1998)	48.	Troch F. (2013)
21.	Coninx, baron S. (2004)	49.	Van Parys A. (2013)
22.	Robbrecht P. (2005)	50.	Vermeersch V. (2013)
23.	Van der Stock J. (2005)	51.	Borremans M. (2014)
24.	Buylen M. (2006)	52.	de Zegher C. (2014)
25.	Decraemer H. (2006)	53.	Henderickx W. (2015)
26.	Van Hee M.-J. (2007)	54.	Brossé D. (2016)
27.	Bergmans A. (2007)	55.	Hanssen K. (2016)

28.	Van Kerckhoven A.-M. (2008)	56.	Torfs A. (2016)
KK		ereleden	
1.	Devlieghe L. (1986)	7.	Vandereycken R. (1996)
2.	Goris A. (1994)	8.	Delmarcel G. (1999)
3.	Nivelle A. (1988)	9.	Huys B. (1980)
4.	Servais R. (1973)	10.	Tinel K. (1986)
5.	Laporte A. (1990)	11.	Sabbe H. (1999)
6.	Bossuyt I. (1993)	12.	Vlieghe H. (1990)

KTW		gewone leden	
1.	Van Cauwenberghe A. (1988)	26.	Malcorps C. (2009)
2.	Kretzschmar J. (1996)	27.	Schoukens J. (2009)
3.	Vandewalle J. (1996)	28.	Wauters D. (2009)
4.	Leuridan J. (1998)	29.	Bernard A. (2010)
5.	Van Vaerenbergh I. (1998)	30.	Fransaer D. (2010)
6.	Vanderleyden J. (1998)	31.	Taerwe L. (2010)
7.	Verstraete W. (1998)	32.	van Walle E. (2010)
8.	De Moor B. (2000)	33.	Wevers M. (2010)
9.	Van Overschéé W. (2000)	34.	Bonte L. (2011)
10.	Willems, baron J. (2001)	35.	Thienpont H. (2011)
11.	Verhoeven R. (2002)	36.	Velge H.-J. (2011)
12.	Verstraeten P. (2002)	37.	Verbauwhede I. (2011)
13.	Bossyns L. (2004)	38.	De Bruycker P. (2012)
14.	Gosselin D. (2004)	39.	De Schutter J. (2012)
15.	Van Landeghem H. (2004)	40.	Monard E. (2012)
16.	Verdonck P. (2004)	41.	Buelens C. (2013)
17.	Van Roost J. (2005)	42.	Hubin A. (2013)
18.	Moldenaers P. (2006)	43.	Berbers Y. (2014)
19.	Beazar G. (2006)	44.	Delcour J. (2014)

20.	Belmans R. (2006)	45.	Marin G. (2014)
21.	D'haeseleer W. (2006)	46.	Baelmans M. (2015)
22.	Lox E. (2006)	47.	Keppens G. (2015)
23.	Oosterlinck, baron A. (2006)	48.	Lagae L. (2016)
24.	Heynen H. (2009)	49.	Van De Walle R. (2016)
25.	Höfte M. (2009)		
KTW ereleden			
1.	Froment G. (1984)	18.	Ulens S. (1988)
2.	Van Bladel J. (1984)	19.	Van der Perre G. (1988)
3.	Van den Balck V. (1989)	20.	Beeckman J.-P. (2001)
4.	Haemers G. (1992)	21.	Lenaers R. (2002)
5.	Meers U. (1992)	22.	De Man H. (1990)
6.	Van Belle N. (1992)	23.	Frimout, burggraaf D. (1994)
7.	Van Keymeulen J. (1992)	24.	Van Brussel H. (1990)
8.	Van Remortel J. (1992)	25.	Verbaeten P. (2000)
9.	Wissaert R. (1992)	26.	Tambuyzer E. (2006)
10.	Gobin R. (1994)	27.	Van Campenhout J. (2011)
11.	Beernaert S. (1995)	28.	Berlamont J. (2001)
12.	Naze M. (1995)	29.	Gelders L. (1989)
13.	Depaemelaere J.-P. (1996)	30.	Lagasse P. (1996)
14.	Aernoudt E. (1997)	31.	Michiels L. (2004)
15.	Deman J. (1998)	32.	Vandamme E. (2000)
16.	Deroo H. (1998)	33.	Verpoest I. (2004)
17.	Soens M. (1998)		

4.3 Samenstelling Raad van Bestuur

2017

Raad van Bestuur	
Joos VANDEWALLE	voorzitter
Karel VELLE	ondervoorzitter
Freddy DUMORTIER	vast secretaris
Dirk VAN DYCK	bestuurder KNW
Godelieve LAUREYS	bestuurder KMW
Lucien POSMAN	bestuurder KK
Paul VERSTRAETEN	bestuurder KTW
Els VAN DAMME	onderbestuurder KNW
Kristiaan VERSLUYS	onderbestuurder KMW
Anna BERGMANS	onderbestuurder KK
Elisabeth MONARD	onderbestuurder KTW
Paul VAN HOUTTE	aftradend bestuurder KNW
Hubert BOCKEN	aftradend bestuurder KMW
Siegfried DE BUCK	aftradend bestuurder KK
Jacques WILLEMS	aftradend bestuurder KTW
Irène GIJBELS	vertegenwoordiger KNW
Jaak BILLIET	vertegenwoordiger KMW
Francis STRAUVEN	vertegenwoordiger KK
Guido BEAZAR	vertegenwoordiger KTW

2018

Raad van Bestuur	
Joos VANDEWALLE	voorzitter
Karel VELLE	ondervoorzitter
Freddy DUMORTIER	vast secretaris

Dirk VAN DYCK	bestuurder KNW
Godelieve LAUREYS	bestuurder KMW
Anna BERGMANS	bestuurder KK
Paul VERSTRAETEN	bestuurder KTW
Christoffel WAELKENS	onderbestuurder KNW
Kristiaan VERSLUYS	onderbestuurder KMW
Anne-Mie VAN KERCKHOVEN	onderbestuurder KK
Elisabeth MONARD	onderbestuurder KTW
Paul VAN HOUTTE	afredend bestuurder KNW
Hubert BOCKEN	afredend bestuurder KMW
Lucien POSMAN	afredend bestuurder KK
Jacques WILLEMS	afredend bestuurder KTW
Irène GIJBELS	vertegenwoordiger KNW
Jaak BILLIET	vertegenwoordiger KMW
Francis STRAUVEN	vertegenwoordiger KK
Guido BEAZAR	vertegenwoordiger KTW

4.1 Klassenvergaderingen

Titel	Datum	# deelnemers
Klasse Natuurwetenschappen	11-01-2017	22
Klasse Kunsten	18-01-2017	22
Klasse Technische Wetenschappen	19-01-2017	32
Klasse Menswetenschappen	21-01-2017	37
Klasse Natuurwetenschappen	08-02-2017	25
Klasse Kunsten	15-02-2017	20
Klasse Menswetenschappen	18-02-2017	42
Klasse Kunsten	15-03-2017	20

Klasse Menswetenschappen	18-03-2017	28
Klasse Technische Wetenschappen	18-05-2017	23
Klasse Natuurwetenschappen	14-06-2017	17
Klasse Menswetenschappen	17-06-2017	26
Klasse Kunsten	21-06-2017	16
Klasse Natuurwetenschappen	13-09-2017	15
Klasse Technische Wetenschappen	19-09-2017	22
Klasse Kunsten	20-09-2017	28
Klasse Natuurwetenschappen	11-10-2017	20
Klasse Kunsten	18-10-2017	21
Klasse Menswetenschappen	21-10-2017	43
Klasse Natuurwetenschappen	08-11-2017	14
Klasse Kunsten	15-11-2017	29
Klasse Menswetenschappen	18-11-2017	28
Klasse Technische Wetenschappen	23-11-2017	32

4.2 Gezamenlijke vergaderingen

Overzicht evenementen

Titel	Datum	# deelnemers
Gezamenlijke vergadering van de Klasse Natuurwetenschappen en de Klasse Technische Wetenschappen in Antwerpen – Ecosysteem meettoren Brasschaat	08-03-2017	31
Gezamenlijke Vergadering van de vier Klassen op uitnodiging van de Klasse van de Menswetenschappen	22-04-2017	44
Lentevergadering van de vier Klassen te Leuven	13-05-2017	60
Klasse Menswetenschappen met KANTL te Gent	23-09-2017	23

4.3 Algemene vergaderingen

Titel	Datum	# deelnemers
Openbare Algemene Vergadering	16-12-2017	230

4.4 Permanente commissies en werkgroepen

4.4.1 Reflectiegroep Energie

Overzicht evenementen

Soort evenement	Titel	Datum	# deelnemers
Debatavond	Marktmodellen in de energiesector	23-05-2017	70
Symposium	The central role of end users in the energy transition	29-11-2017	50

5 Jonge Academie

Overzicht evenementen

Titel	Datum	# deelnemers
Inauguratiezitting nieuwe leden	16-03-2017	108
Voorjaarstweedaagse (enkel leden)	16 & 17-03-2017	52
Publieksevent Refugees in Art & Academia	04-07-2017	181
Focusdag Open Science ism. Dep. EWI	08-11-2017	135
Najaarstweedaagse (enkel leden)	23 & 24-11-2017	45

6 Onderscheiding Wetenschapscommunicatie

Overzicht evenementen

Titel	Datum	# deelnemers
-------	-------	--------------

Onderscheiding Wetenschapscommunicatie en Event 'Kom naar Buiten'	16-11-2017	134
---	------------	-----

7 VCWI

Overzicht evenementen

Titel	Datum	# deelnemers
Symposium 'When research integrity gets challenged'	18-10-2017	152

8 Academisch Cultureel Forum

Overzicht evenementen

Titel	Datum	# deelnemers
Lentecyclus: Van Victor Hugo tot Jean-Claude Jonckers	25-04-2017	150
Lentecyclus: Europa met vallen en opstaan	02-05-2017	140
Lentecyclus: Europe, our home? – Topical issue	09-05-2017	170
Lezing Wim Henderickx: Die minne es al (Revelations)	21-06-2017	50
Da Vincilezing met Egbert Lox: Umicore's voorbeelden van duurzaam ondernemen	13-09-2017	45
Concert Russell Hirshfield	20-09-2017	75
Da Vincilezing Hugo De Man: imec-Technologieontwikkeling voor een betere wereld	11-10-2017	35
Lezing Joris Vriens: Pijn komt binnen langs een achterpoort in de warmtegevoelige TRPM3 pijndetector	08-11-2017	6
Voorstelling dichtbundel Frans Boenders	15-11-2017	70
Eindejaarsrecital met Yolente de Maeyer & Nikolaas Kende	24-11-2017	85

9 Ondersteuning aan externe evenementen

Overzicht evenementen

Titel	Datum
150e verjaardag van Canada	22/09/2017
AAL Consortium Building Seminar	6-7/03/2017
Actueel Leven en Denken	20/02/2017
Annual Conference of the Society for Phenomenology and Media	15/03/2017
Arenberg conferentie	17/11/2017
KAOW-ARSOM: Themadag Disasters and resilience	11/12/2017
Bank Degroof Petercam	17/05/2017
Bank Degroof Petercam	16/06/2017
Bank Degroof Petercam	6/12/2017
Belgian Association for Psychological Science	31/05/2017
Belgian Nuclear Research Centre	28/02/2017
BELQUA workshop	10/03/2017
BELVIR	7/12/2017
BMIC Congres	16/05/2017
Centrum voor de Bibliografie van de Neerlandistiek	17/02/2017
Club of Rome	26/01/2017
Club of Rome	23/11/2017
College van Gedeputeerde Staten van (Nederlands) Limburg	5/12/2017
Community of European Railway and Infrastructure Companies	14/03/2017
Dauidsfonds Academie	6/11/2017
Dauidsfonds Academie	13/11/2017
Dauidsfonds Academie	20/11/2017
Dauidsfonds Academie	27/11/2017
De Verenigde Verenigingen - vrijwilligerswetgeving debat	8/03/2017
Documentaire Food Evolution	26/09/2017
EBA	8/02/2017

Titel	Datum
ECsafeSEAFOOD final conference	25-26/01/2017
EPSG	10/03/2017
Eurocares	20-22/06/2017
EuroMarine Network	7/02/2017
European Marine Observation and Data Network	13-16/02/2017
European Remembrance Symposium 2017	6-8/06/2017
European Research Forum	9-10/11/2017
European Rhinoplasty Course	19-21/04/2017
EU-Taiwan event on Industry of the Future	27-28/06/2017
EWI	4/09/2017
EWI Open science day *	8/11/2017
EWI SWG Gender in Research and Innovation	18/10/2017
Examencommissie Vlaamse Gemeenschap	10/05/2017
FARO Vlaams steunpunt voor cultureel erfgoed	24/11/2017
Finnish cultural institutes in Brussels	15-17/05/2017
Fins Cultureel Instituut voor de Benelux	19/12/2017
Focus Aarde	11/10/2017
FoTRRIS project for VITO	7/09/2017
FRAME	26/04/2017
Franquiprijs	13/06/2017
FWO infosessie	30/01/2017
FWO Expertpanel 2017 - Infosessie Voorzitter en Ondervoorzitter	23/02/2017
FWO Belgian conference on ERC grants - Results and potential impact	20/03/2017
FWO MSCA infosessie	29/05/2017
FWO IGLO Annual Reception 2017	1/06/2017
FWO	15/06/2017
Governing Facts and Feelings in Environmental Decision-Making	14-15/09/2017
Het Facilitair Bedrijf - Vlaamse Overheid	27/11/2017
Het nationaal register voor gerechtsdeskundigen	30/11/2017

Titel	Datum
High Level Final conference of the SI-DRIVE project	24-26/10/2017
ie-net Ingenieursvereniging - Young inspires Experience	28/03/2017
ie-net Ingenieursvereniging - Jubilarissenvering	19/06/2017
Instituut Brood & Gezondheid vzw	10/05/2017
Instituut Brood & Gezondheid vzw	15/11/2017
Instituut van de overheid	15/06/2017
ISACA	27/04/2017
Juryvergadering PhD Cup (Scriptie vzw) *	22/08/2017
KAOW	2/06/2017
KAOW-ARSOM Openingszitting	12/10/2017
KAOW Duurzame Energie voor Afrika	23-25/10/2017
KU Leuven	15/02/2017
Larcier	27/04/2017
Lunula Archaeologia protohistorica studiedag	18/02/2017
Platform Centrummanagement- Integraal Handelsvestigingsbeleid	24/03/2017
PROSO conference	19/06/2017
Queteletcolleges	14/10/2017
Raad voor Vreemdelingenbetwistingen 10 jaar	11/05/2017
Raad voor Vreemdelingenbetwistingen 10 jaar	18/05/2017
Role of NATO & EU in Increasing National Cyber Resilience	19/09/2017
Rondleiding gidsen door de heer Jan Vaes	20/05/2017
Science Beyond Boundaries	30/11/2017
SCK	14/09/2017
shift2rail	17/01/2017
The Euro-Mediterranean Human Rights Network	20/10/2017
Topic: hybrid genres + contemporary neo-avantgarde	30/11/2017
Topic: hybrid genres + contemporary neo-avantgarde	1/12/2017
Trade and Investment partnership Summit 2017 EU-India	5/12/2017
Trusting Science in an Age of Distrust	22/11/2017

Titel	Datum
Verbond Vrede- en politierechters van België 125 jaar	20/05/2017
Vergadering Martine De Maziere (lid KNW)	3/02/2017
Vlaamse Gemeenschap - Kind en Gezin	8/05/2017
Vlaamse Gemeenschap - Kind en Gezin	29/06/2017
Vlaamse gemeenschap departement onderwijs	17/01/2017
VLAAMSE LANDMAATSCHAPPIJ - Workshop omgevingskwaliteit	28/11/2017
Vlaamse Vereniging van Studenten	8/11/2017
VLG Arbitrage in het EU-handelsbeleid	9/02/2017
VLG Audit Vlaanderen	23/02/2017
VLG Dag van de landcommissies	23/10/2017
VLG Gemeenschapshapsinstellingen en jeugddelinquentie	2/05/2017
VLG NARIC	7/02/2017
VLG RWO	9/05/2017
VLG Team Facilipunt	30/05/2017
VLG Themanetwerk participatie	13/06/2017
VLG Werkvergadering WVG	23/02/2017
VLM 10 jaar grondenbank	28/03/2017
VSC Users Day	2/06/2017
VUB TechTransfer	17/10/2017
Watercloud	28/03/2017
WELZIJN VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN	22/05/2017
Willemsfonds Ganshoren - rondleiding door Hans	12/10/2017
Willis Towers Watson	13/12/2017
World Ocean Network	30/01/2017

* : deze evenementen kwamen tot stand in samenwerking met de KVAB, de Jonge Academie of beide.

10 Coördinatie binnen RASAB

10.1 Nationale Comités

Overzicht evenementen

Titel	Datum
BCNBP	8/12/2017
Belgian Society of Physiology and Pharmacology	21/04/2017
Fifth annual meeting of the Belgian Society of Virology - BELVIR	7/12/2017
Nationaal Comité Antarctisch Onderzoek	8/06/2017
Nationaal Comité Astronomie	15/06/2017
Nationaal Comité Belgisch Genootschap Fysiologie en Farmacologie	20/10/2017
Nationaal Comité BELQUA workshop	10/03/2017
Nationaal Comité BELQUA	28/11/2017
Nationaal Comité Biofysica	7/03/2017
Nationaal Comité Biofysica	3/10/2017
Nationaal Comité Biomedical Engineering	6/02/2017
Nationaal Comité Biomedical Engineering	9/06/2017
Nationaal Comité Biomedical Engineering	13/07/2017
Nationaal Comité Biomedical Engineering	29/09/2017
Nationaal Comité Biomedical Engineering	30/10/2017
Nationaal Comité Biomedical Engineering	20/11/2017
Nationaal Comité Biomedical Engineering	23/11/2017
Nationaal Comité Biomedical Engineering	28/06/2017
Nationaal Comité Biomedical Engineering	10/10/2017
Nationaal Comité Bodemkunde	15/02/2017
Nationaal Comité Geografie	18/02/2017
Nationaal Comité Geografie	18/05/2017
Nationaal Comité Geografie	17/06/2017
Nationaal Comité Geografie	7/10/2017

Nationaal Comité Geologische Wetenschappen	23/03/2017
Nationaal Comité Geologische Wetenschappen	7/12/2017
Nationaal Comité Kristalgroeiwedstrijd 2017	17/05/2017
Nationaal Comité Kristallografie	15/03/2017
Nationaal Comité Kristallografie	18/10/2017
Nationaal Comité Mechanica	25/01/2017
Nationaal Comité Mechanica	21/02/2017
Nationaal Comité Mechanica	5/12/2017
Nationaal Comité Microbiologie	27/02/2017
Nationaal Comité Microbiologie	27/01/2017
Nationaal Comité Microbiologie	20/03/2017
Nationaal Comité Microbiologie	24/04/2017
Nationaal Comité Microbiologie	31/05/2017
Nationaal Comité Microbiologie	3/07/2017
Nationaal Comité Microbiologie	18/09/2017
Nationaal Comité Microbiologie	21/12/2017
Nationaal Comité Microbiologie	15/09/2017
Nationaal Comité Psychologische Wetenschappen	29/04/2017
Nationaal Comité Psychologische Wetenschappen	25/11/2017
Nationaal Comité Radio-Elektriciteit	22/05/2017
Nationaal Comité voor Logica, geschiedenis en filosofie der wetenschappen	24/11/2017
Nationaal Comité voor Logica, geschiedenis en filosofie der wetenschappen	22/12/2017

10.2 *Deelname aan internationale samenwerkingen*

Overzicht evenementen

Titel	Datum
ALLEA Working group on the EU Framework Programme	09/02/2017
EASAC report on Genome Editing	04/05/2017

EASAC Launch of the EASAC report on Sustainably Forests	11/05/2017
EASAC Launch of the EASAC policy report on Valuing Dedicated Storage in Electricity Grids	19/06/2017
EASAC workshops on Decarbonisation of Transport	04-05/07/2017
EASAC Biosciences Steering Panel Meeting	06/10/2017
EASAC Biosciences Steering Panel Meeting	24/10/2017

III. ACTIVITEITEN ONTWIKKELD BUITEN HET CONVENANT

11 Contactfora

Overzicht Contactfora

Titel	Datum	Aantal aanwezigen	Aanvrager	Univ. aanvrager
Pushing the boundaries of cellular and molecular imaging	23-01-2017	59	Filip Meersman	UAntwerpen
Theory's History, 196X-199X. Challenges in the historiography of architectural knowledge	09 & 10-02-2017	139	Hilde Heynen	KU Leuven
Actuarial and Financial Mathematics Conference 2017 (AfMathConf2017)	09 & 10-02-2017	85	Michèle Vanmaele	UGent
19th Annual Conference of the Society for Phenomenology and Media	15, 16 & 17-03-2017	98	Marc Van den Bossche	VUB
The Physics of Living Systems	22-04-2017	86	Roger Weynants	Koninklijke Militaire School
BAPS 2017	31-05-2017	193	Johan Wagemans	KU Leuven
Digital approaches towards serial publications (18th-20th centuries)	11 & 12-09-2017	60	Christophe Verbruggen	UGent
Governing Facts and Feelings in Environmental Decision-Making: Towards Equal Opportunities in Environmental Governance	14 & 15-09-2017	49	Luc Lavrysen	UGent
Coding Theory and Cryptography VII	06-10-2017	30	Leo Storme	UGent
Current Highlights in Microbiology	20-10-2017	153	Jozef Anné	KU Leuven
Man and Machine	01-12-2017	250	Marc Nyssen	VUB

12 VLAST

Overzicht evenementen

Titel	Datum	# deelnemers
Malta, Land of Sea, Bozar Brussel	17-03-2017	22
Goya-Lashai in het Tekenkabinet, MSK Gent	18-04-2017	17
Expo Pol Bury, Time in Motion & Pol Bury in het Paleis. Ontdek de archieven, Bozar Brussel	11-05-2017	14
Bezoek aan het mim, Muziekinstrumentenmuseum Brussel	31-05-2017	17
Christoffel Plantin, Manager van het jaar 1572, Museum Plantijn-Moretus Antwerpen	29-09-2017	19
Europalia Arts Festival Indonesië, Ancestors & Rituals, Bozar Brussel	24-10-2017	20
Oceania. Reizen in het onmetelijke, Jubelparkmuseum Brussel	30-11-2017	21

13 Wetenschappelijke Prijzen

Overzicht van uitreikingen

Titel	Datum	# deelnemers
Uitreiking Frans Van Cauwelaertprijs	06-12-2017	65
Openbare Vergadering - Uitreiking Fondsprijzen en Prijs VWS	16-12-2017	230

IV. BESTUURLIJKE EN ORGANISATORISCHE ASPECTEN

14 Vergaderingen van Bureau en Raad van Bestuur

Overzicht van vergaderingen

Titel	Datum
Bureau	05-01-2017
Raad van Bestuur	05-01-2017
Bureau	02-02-2017
Raad van Bestuur	02-02-2017
Bureau	02-03-2017
Raad van Bestuur	02-03-2017
Bureau	30-03-2017
Raad van Bestuur	30-03-2017
Bureau	04-05-2017
Raad van Bestuur	04-05-2017
Bureau	01-06-2017
Raad van Bestuur	01-06-2017
Bureau	22-06-2017
Raad van Bestuur	22-06-2017
Bureau	07-09-2017
Raad van Bestuur	07-09-2017
Bureau	05-10-2017
Raad van Bestuur	05-10-2017
Bureau	09-11-2017
Raad van Bestuur	09-11-2017
Bureau	07-12-2017
Raad van Bestuur	07-12-2017

15 Mediarespons

Overzicht

KVAB-activiteit	Medium	Titel	Datum publicatie
Standpunt CO2	De Standaard	Belast de windmolen	26/01/2017
Standpunt Water	EOS Wetenschap	Vlaams beton: de spons erover	16/03/2017
Standpunt Robotisering	De Standaard	De robot zal u niet opeten (hij kan het ook niet)	3/05/2017
Standpunt Gezondheidszorg	De Standaard	Geef gezonde burgers korting op hun ziekenfonds'	12/06/2017
Standpunt Gezondheidszorg	De Standaard	Beheers uzelf	12/06/2017
Standpunt Gezondheidszorg	De Standaard	Wie is Erik Schokkaert	12/06/2017
Standpunt Gezondheidszorg	DeRedactie.be	Beloon een gezonde levensstijl met korting bij ziekenfonds	12/06/2017
Standpunt Gezondheidszorg	Artsenkrant	Al veel marktwerking in de zorg	16/06/2017
Standpunt Professoraat	Ons Erfdeel	Het besmettelijke jargon van de manager	12/02/2017
Standpunt Gezondheidszorg	Knack	'Verdwijnt onze solidariteit binnen de gezondheidszorg?'	20/06/2017
Standpunt Gezondheidszorg	Knack	Besparen in de gezondheidszorg: 'Rokers straffen? Zullen we dan ook skiërs straffen?'	20/06/2017
Jonge Academie	DeMorgen	Red hoogopgeleide vluchteling uit doolhof instanties en regels	3/07/2017
Gouden Penning	De Morgen	De 100 werken van Dries Van Noten	2/09/20147
Jonge Academie	VRT	VRT en Vlaamse uniefs slaan handen in elkaar voor "Universiteit van Vlaanderen"	6/09/2017
Standpunt AI	De Morgen	AI meets opera: "Ik ben de doemsdagverhalen over artificiële intelligentie beu"	18/09/2017
Jonge Academie	Canvas	Dit zijn de 8 finalisten van de PhD Cup 2017	21/09/2017
Jonge Academie	Klara	New Minds on the Block: Hoe doet de mens kennis op?	23/09/2017
Standpunt Professoraat	De Tijd	De prof als consultant	23/09/2017
Prijs Wetenschapscommunicatie	Het Laatste Nieuws	Vicerector UA wint wetenschapsprijs	26/09/2017
Prijs Wetenschapscommunicatie	Het Laatste Nieuws	"Geef pakjes sigaretten lelijkste kleur ter wereld"	26/09/2017
Prijs Wetenschapscommunicatie	EOS	Stem op je favoriete wetenschapscommunicator	26/09/2017

Prijs Wetenschapscommunicatie	Gazet Van Antwerpen	Antwerpse kankerspecialist hamert op tabakspreventie: "Het is niet normaal dat we zo weinig maatregelen nemen"	26/09/2017
Jonge Academie	Klara	New Minds on the Block: Hoe ziet onze biotoop eruit?	30/09/2017
Prijs Wetenschapscommunicatie	MadelnKempen	Prestigieuze prijs voor 'Stem voor Geothermie'	17/10/2017
Prijs Wetenschapscommunicatie	ScienceGuide	Fascistische boodschap verstopt onder obelisk	26/09/2017
Prijs Wetenschapscommunicatie	Libelle	"De droom om alle kankerpatiënten te genezen, komt elke dag dichterbij"	4/10/2017
Prijs Wetenschapscommunicatie	Libelle	Wie is Filip Lardon?	5/10/2017
Jonge Academie	Klara	New Minds on the Block: Hoe drukken we kennis uit?	7/10/2017
Jonge Academie	Klara	New Minds on the Block: Wat is de mens?	14/10/2017
Prijs Wetenschapscommunicatie	Engineeringnet.be	KVAB reikt onderscheidingen wetenschapscommunicatie uit	16/11/2017
Prijs Wetenschapscommunicatie	EOS	Musical over geothermie is populairste communicatieproject	17/11/2017
Jonge Academie	De Standaard	Hoeveel migratie kan een samenleving absorberen?	20/11/2017
Jonge Academie	De Standaard	Hoeveel mag een extra levensjaar kosten?	21/11/2017
Jonge Academie	De Standaard	Hoe krijgen we mensen uit hun auto?	22/11/2017
Jonge Academie	De Standaard	Feiten, je kan er alles mee bewijzen	22/11/2017
Jonge Academie	De Standaard	Moeten we bang zijn voor het algoritme?	23/11/2017
Jonge Academie	De Standaard	Hoeveel slimmer kunnen wij nog worden?	24/11/2017
Gouden Penning	Metrotime	Gouden Penning van KVAB 2017 naar historisch letterkundige Frits van Oostrom	27/11/2017
Gouden Penning	Reformistisch Dagblad (NL)	Vlaamse Academieprijs voor historisch-letterkundige Frits van Oostrom	27/11/2017
Gouden Penning	Biografieportaal	Gouden Penning voor Frits van Oostrom	27/11/2017
Gouden Penning	Algemeen Dagblad (NL)	Utrechtse letterkundige krijgt als eerste Nederlander een Gouden Penning	27/11/2017
Gouden Penning	Nieuws.nl	Gouden Penning van KVAB 2017 naar historisch letterkundige Frits van Oostrom	27/11/2017

Gouden Penning	Knack	Gouden Penning van KVAB 2017 naar historisch letterkundige Frits van Oostrom	27/11/2017
Gouden Penning	Trends	Gouden Penning van KVAB 2017 naar historisch letterkundige Frits van Oostrom	27/11/2017
Gouden Penning	Neerlandistiek.nl	Gouden Penning 2017 voor Frits van Oostrom	28/11/2017
Gouden Penning	De Tijd	Frits van Oostrom laureaat Gouden Penning	28/11/2017
Gouden Penning	Trouw	Vlaamse prijs voor Frits van Oostrom	28/11/2017
Gouden Penning	Klara radio	Interview met Frits van Oostrom (Pompidou)	6/12/2017
Gouden Penning	NPO radio	Interview met Frits van Oostrom n.a.v. Gouden Penning (Met het oog op morgen)	14/12/2017
Gouden Penning	Ons Erfdeel	Une médaille d'or pour Frits van Oostrom	14/12/2017
Gouden Penning	Ons Erfdeel	Frits van Oostrom krijgt Gouden Penning voor 'keizerlijk Nederlands' en 'wetenschappelijke excellentie'	15/12/2017
Gouden Penning	Ons Erfdeel	Waartoe Academies op aarde zijn - bij de Gouden Penning voor Frits van Oostrom	18/12/2017
Denkerscyclus Multiculturaliteit	De Morgen	Wetenschappers hekelen gebrek aan cijfers over migratieachtergrond en crimineel gedrag	18/12/2017